

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller
revisorer, eller som av staden understödjas.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivt tillsatta av stadsfullmäktige — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Riksdagens första kammare.

Förteckning m. m., se sid. 318 i samband med de för Stockholms stad utsedda ledamöterna av riksdagens andra kammare.

Taxeringsnämnderna.

Enligt kungl. förordning den 28 okt. 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering verkställes taxering av skattskyldigas inkomst och förmögenhet samt fast egendoms värde av taxerings- och prövningsnämnder. I Stockholm äger överståthållarämbetet att i november månad varje år bestämma antalet av de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas och det distrikt, varje nämnd skall omfatta, samt förordna ordförande och en ledamot. Övriga ledamöter jämte deras suppleanter skola utses av stadsfullmäktige före den 15 januari varje år.

Stockholm är enligt överståthållarämbetets kungörelse av den 30 nov. 1918 indelat i 30 taxeringsdistrikt. Det antal ledamöter, som stadsfullmäktige äga att utse i taxeringsnämnderna, utgöres för 1—10, 12—18, 20—23, 25, 26 och 30 taxeringsdistrikten av fyra ledamöter, för 11, 19, 24, 27 och 29 distrikten av sex ledamöter samt för 28 taxeringsdistriktet av åtta ledamöter jämte lika många suppleanter; suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie, av stadsfullmäktige vald, ledamot (vilket här nedan angives genom att suppleanterna upptagas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro). Enligt praxis är överståthållaren berättigad att deltaga i taxeringsnämndernas överläggningar, men ej i besluten.

Senaste val ägde rum den 13 jan. 1919.

1. distriktet

(omfattande 1. roten).

Ordförande.

Creutz, J. W., assuransdirektör.

Ledamöter.

Wideen, E. O. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Eklund, J. M., målarmästare; Hellström, L. G., grosshandlare;

Jordman, E., övermaskinist; Malmgren, O. W., grosshandlare.

Suppleanter.

Mårtenson, J. L., övervaktmästare; Petersson, C. Ch. V., apotekare; Sjöqvist, Fr. O., snickare; Adolfsson, G. R. N., speditör.

2. distriktet

(omfattande förutvarande 2. roten).

Ordförande.

Leijonmarck, J. G., revisor.

Ledamöter.

Gilljam, A. W. T., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Falk, H. A., handlande; Lagerberg, S. C. A. P:son, vice härads hövding, sekreterare; Lilja, S. A. J., hovintendent; Nyström, C. A. V., överstelöjtnant.

Suppleanter.

Andersson, K. G., förrådsvakt; Brandt, K. L., förste postexpeditör; Lagerström, C. A., boktryckare; Dahlén, G. S., tandläkare.

3. distriktet

(omfattande förutvarande 3. roten).

Ordförande.

Juhlin-Dannfelt, G. F. H. J., överste.

Ledamöter.

Gilljam, A. W. T., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Carlsson, C. A., maskinist; Holmberg, C. R. A., viktualiehandlare; Lennström, C. A., viktualiehandlare.

Suppleanter.

Fogman, C. G. A., banktjänsteman; Törnberg, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.; Westerdahl, E. A., direktör; Nyholm, H., direktör.

4. distriktet

(omfattande 7. roten).

Ordförande.

Almer, N., bankkamrerare.

Ledamöter.

Asplund, F. O., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Nilsson**, A., flaggunderofficer; **Sifvert**, A. V., järnkramhandlare; **Sjögren**, P. A., fabrikör; **Skogberg**, E. P., kamrerare.

Suppleanter.

Norström, C. G:son, jur. kand., sekr. hos kyrkogårdsnämnden; **Berghel**, A., prakt. läkare; **von Hofsten**, E. G. N., kamrerare; **Sjöberg**, G. A., värmeledningsmaskinist.

5. distriktet

(omfattande 8. roten).

Ordförande.

Wassberg, A., överlärare.

Ledamöter.

Linck, S. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bellström**, N. E. G., banktjänsteman; **Cederlund**, J. A., direktör; **Lyberg**, H. V., bageriidkare; **Schneider**, E. B., grosshandlare.

Suppleanter.

Helldorff, E., målarmästare; **Holmström**, E. A. O., smed; **Österlöf**, J. A. J., häradshövding; **Ohlson**, A., svarveriidkare.

6. distriktet

(omfattande 21. roten).

Ordförande.

Wassberg, N. A. I., jur. kand.

Ledamöter.

Linck, S. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Hjort**, C. A., kontorschef; **Johansson**, K., möbelsnickare; **Josephson**, G. M., handlande; **Lindberg**, A. W., kamrerare.

Suppleanter.

Edén, L. A., f. d. överlärare; **Dahl**, J. A., smed; **Sahlholm**, P. T., kaffeidkare; **Eklund**, K., tjänsteman, stadsfullm.

7. distriktet

(omfattande 5. roten).

Ordförande.

Grape, A. E., auditör, tf. sekreterare i krigshovrätten.

Ledamöter.

Carlsson, C. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Alve**, G. E., revisor; **Kämpe**, K. A., ombudsman, stadsfullm.; **Ljungberg**, C. A. H., byggmästare; **Stockman**, G., bankdirektör.

Suppleanter.

Sjöberg, K. M., apotekare; **Lundin**, A., tillskärare; **Thunberg**, C. J., hattmakare; **Juhlin-Dannfelt**, C. G., vice auditör, stadsfullm.

8. distriktet

(omfattande 18. roten).

Ordförande.

Kinberg, K. H., kammarrättsnotarie.

Ledamöter.

Carlsson, C. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Grönfors**, G. B. V., direktör; **Klint**, J. A., fabrikör; **Rudner**, A. E., möbelsnickare; **Sandberg**, J. A., byggmästare.

Suppleanter.

Andersson, J. E., f. d. handlande; **Källén**, O. N., handlande; **Mattson**, D., möbelsnickare; **Eriksson**, C. F., byggmästare.

9. distriktet

(omfattande 6. roten).

Ordförande.

Johansson, A. W., rådman.

Ledamöter.

Wingårdh, S., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Björklund**, S. S:son, kassör; **Edblom**, J. R., byggmästare; **Lilje-roth**, A. P., vagnmakare; **Lindberg**, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör.

Suppleanter.

Andersson, A. A., målarmästare; **Forsberg**, V. V., målarmästare; **Sellberg**, A. Z. L., åkeriägare; **Edström**, E. O., specerihandlare.

10. distriktet

(omfattande 22. roten).

Ordförande.

Törneblad, C. G. H., jur. kand, bankosekreterare.

Ledamöter.

Wingårdh, S., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Edling**, H. M., hovrättsråd; **Fegth**, J. P., bruksägare; **Hallström**, K. L. F., snickare; **Olsson**, A. A., byggnadsingenjör.

Suppleanter.

Salén, A. E., grosshandlare; **Ekman**, J. E., f. d. fabriksidkare; **Kullin**, L. J., snickeriarbetare; **Heimbürger**, Hj., civilingenjör.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

II. distriktet

(omfattande 27. och 30. rotarna).

Ordförande.

Lilliesköld, E. J. K., jur. kand., protokollssekreterare.

Ledamöter.

Hagelin, F. W., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bengtsson**, A., kasör; **Bruce**, V. O. C., apotekare; **Kjellström**, S. O., ingenjör, direktör; **Odin**, S. J., handlande; **Seth**, O. M. F., notarie hos domänstyrelsen; **Sjöman**, E. F., grosshandlare.

Suppleanter.

Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; **Weidenhayn**, P. A., banktjänsteman; **Lindén**, K. J. V., ingenjör; **Jonson**, O., arkitekt; **Kihlmark**, R. R., direktör; **Nilsson**, C. L., disponent.

12. distriktet

(omfattande 26. roten).

Ordförande.

Stenberg, J. G. L. Ch., revisionskommissarie.

Ledamöter.

Whitlock, A. Hj., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Lindell**, P. A., byggmästare; **Lindskog**, H. F., tf. revisionskommissarie; **Söder**, C. J. J. son, redaktör; **Tingström**, C. L., xylograf.

Suppleanter.

Lovén, G. L., fil. kand., bageriåldkare; **Carli**, E. J., fil. kand., överlärare; **Vestin**, C. G., snickeriarbetare; **Forsström**, G. M. V., skorstensfejarmästare.

13. distriktet

(omfattande 9. roten).

Ordförande.

Björck, J. E., vice häradshövding.

Ledamöter.

Drakenberg, G. A., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Branzell**, A., överlärare; **Grundström**, J., bankir; **Hafström**, G. A. E., grosshandlare; **Johansson**, N. J. A., byggmästare.

Suppleanter.

Leuhusen, O. E., frih., f. d. ryttmästare; **Borg**, O. T., kamrerare; **Eleman**, G. E., köpman; **Belin**, P., målarmästare.

14. distriktet

(omfattande 28. roten).

Ordförande.

Sundberg, A. E. C., kansliråd.

Ledamöter.

Drakenberg, G. A., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Annerstedt**, O. G. K., grosshandlare; **Dahl**, C. F., ingenjör; **Larsson**, L. O., assistent; **Lundeborg**, K. W., bruksägare.

Suppleanter.

Andersson, H. R., sjökaptan, hammästare; **Valentin**, A. B., direktör; **Andersson**, B. E., sjukbesökare; **Bjurström**, D. A., grosshandlare.

15. distriktet

(omfattande 10. roten).

Ordförande.

Dickson, Ch. R., jur. kand., direktör.

Ledamöter.

Lundström, J. G. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson**, F., direktör; **Hedman**, C. E., snickeriarbetare; **Lönnqvist**, I. P., byggmästare; **Rooth**, C. H., kontorschef.

Suppleanter.

Österberg, P. A., specerihandlare; **Hertzberg**, J. F., bokbinderiarbetare; **Forsner**, T. Hj., advokat; **Johanson**, E., grosshandlare.

16. distriktet

(omfattande 11. roten).

Ordförande.

Ekman, A., krigsråd.

Ledamöter.

Lundström, J. G. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Lovén**, Chr. E. N., sekreterare; **Olofsson**, K. G., bokbinderiarbetare; **Pettersson**, J. A., f. d. vinhandlare; **Way**, S. Th. Matthiesen, major.

Suppleanter.

Carlson, L. F., grosshandlare; **Carlstedt**, P., verkstästare; **Cervin**, N. H., skräddarmästare; **Pettersson**, A. E., källarmästare.

17. distriktet

(omfattande 20. roten).

Ordförande.

Poignant, J. A., f. d. major.

Ledamöter.

Lindström, R. V., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Boalt**, C. A. B., marinöverkommissarie; **Eklund**, J. L., fabrikör; **Jonsson**, K. J., snickeriarbetare; **Löfgren**, J. H., hovrätts e. o. notarie.

Suppleanter.

Hector, H. A. J., generalkonsul; **Bengtsson**, R., byggmästare; **Borg**, N., tygförvaltare; **Hasselblad**, S. A. W., krigsråd.

18. distriktet

(omfattande 24. roten).

Ordförande.

Indebetou, C. D. G., direktör.

Ledamöter.

Lindström, R. V., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Erdmann**, F. D., revisor; **Konradson**, A. F., arbetsförman; **Mörén**, S. O. U., byggnadsingenjör; **Waldén**, P. W., grosshandlare.

Suppleanter.

Carlson, C. M., jur. kand., direktör; **Engström**, H., bokhållare; **Svenzon**, C. W., vagnfabrikör; **Andersson**, C. J., grosshandlare.

19. distriktet

(omfattande 15. och 16. rotarna).

Ordförande.

Åkerman, G. A., tf. kansliråd.

Ledamöter.

Svensson, L. R., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Björklund**, M., grosshandlare; **Blomdahl**, P. A., byggmästare; **Eklund**, A. R. G., grosshandlare; **Hauffman**, K. O. L., civilingenjör; **Rönnow**, A., direktör; **Sjöberg**, G. A., bokbinderiarbetare.

Suppleanter.

Hagelquist, K. F. P., sjökaptän; **Jernberg**, B. K. K., byggmästare; **Öhrström**, J. A., fabrikör; **Wassén**, C., disponent; **Blom**, K. H. L., uppborðsinspektör; **Larsson**, A. G., hamnarbetare, kassör.

20. distriktet

(omfattande 19. roten).

Ordförande.

Tengroth, B. M., auktionsdirektör.

Ledamöter.

Svenson, E., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomdahl**, K. E., byggmästare; **Göransson**, Th. W., handlande; **Lindqvist**, O. S., handlande; **Rundgren**, K. H. T., juvelerare.

Suppleanter.

Nordenström, L. J., byggmästare; **Janson**, G. E., grosshandlare; **Witzén**, Hj. L., handlande; **Starck**, P. O., hyreskontrollant.

21. distriktet

(omfattande 31. roten).

Ordförande.

Nordwall, B. I. S., kamrerare.

Ledamöter.

Svenson, E., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Beckman**, P. A., verk-mästare; **Ericsson**, C. Th., handlande; **Eriks-son**, E. W., kopparslagarförman; **Johnsson**, J. G. L., krigsfiskal.

Suppleanter.

Gahn, H. H. A. C., förste aktuarie; **Atterberg**, K. M., civilingenjör, tonsättare; **Blomberg**, E., skrädderiarbetare; **Eklind**, K., apotekare.

22. distriktet

(omfattande 12. roten).

Ordförande.

Westin, Hj., intendent.

Ledamöter.

Willgren, C. G., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Backman**, C. A., direktör; **Bohman**, A. E., f. d. disponent; **Hallgren**, L. G., järnkramhandlare, stadsfullm.; **Ljungberg**, P. G. L., handelsarbetare.

Suppleanter.

Ericsson, J. E., direktör; **Thelander**, F. A. V., disponent; **Petterson**, E. E., urmakare; **Jo-hansson**, K. V., typograf.

23. distriktet

(omfattande 13. roten).

Ordförande.

Norrman, S., kammarrättsråd.

Ledamöter.

Willgren, C. G., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Fröander**, S. G., kontorschef; **Karlström**, K. H. E., grosshand-lare; **Larsson**, G., byggmästare; **Söderström**, A. F., skeppsstuvare.

Suppleanter.

Karlsson, C. Th., värmeledningsskötare; **Andrén**, J. C., speccerihandlare; **Elméus**, C. K. J., arki-tekt; **Ekwall**, N. J. A., skräddarmästare.

24. distriktet

(omfattande 14., 25. och 36. rotarna).

Ordförande.

Rosenblad, C. J. E., överste.

Ledamöter.

Edgren, C. F., uppborðskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomberg**, A. W., gross-

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-
valda
led.
och
rev.

handlare; **Forssberg**, E. V., direktör; **Friberg**, K. A., verkställare; **Jonsson**, O. P., köpman; **Samuelsson**, G. A., vagnmakare; **Thunell**, J. W., byggmästare.

Suppleanter.

Hanner, K. A., civilingenjör; **Gard**, A. F., advokat; **Gustafson**, K. G., gårdsoförmän; **Hedberg**, J. A., gjutare; **Hellström**, J. S., kamrerare; **Piehl**, C. G. F., direktör.

25. distriktet

(omfattande 4. roten).

Ordförande.

Hillfors, A. J., sekreterare.

Ledamöter.

Tägtström, C. I. A., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Olson**, G., speceerihandlare; **Olsson**, N. M., skomakeri-idkare; **Schreuder**, F., fabriksidkare; **Staf**, O. L., kakelugnsmakare.

Suppleanter.

Griberg, K. A. D., bokhandlare; **Graham**, P. S., ingenjör; **Philip**, A. L., ingenjör, direktör; **Bastholm**, J. B., metallarbetare.

26. distriktet

(omfattande 17. roten).

Ordförande.

Ekström, J. G. E., kronofogde.

Ledamöter.

Tägtström, C. I. A., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson**, A. W., handlande; **Hansson**, E., byggmästare; **Karlsson**, A. F., järnarbetare; **Sjöholm**, G. E., grosshandlare.

Suppleanter.

Engström, G. H., vaktmästare; **Rönn**, A. B., förmän; **Pettersson**, C. E., arbetsförmän; **Wallberg**, K. V., bageriidkare.

27. distriktet

(omfattande 23. och 29. rotarna).

Ordförande.

Hellsten, F. W., syssloman.

Ledamöter.

Lamby, B. A., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson**, G., järnarbetare; **Andersson**, M., cigarrhandlare; **Björkman**, A., urmakare; **Jonasson**, C. E., fastighetsägare; **Lindahl**, C. J. F., skorstensfejarmästare; **Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare.

Suppleanter.

En vakant; **Andersson**, K. G., filare; **Isaksson**, G. A., fabrikör; **Friberg**, G. L., direktör; **Skjöldebrand**, K. A., intendent; **Thimgren**, B. O. V., banktjänsteman.

28. distriktet

(omfattande 32. och 33. rotarna).

Ordförande.

Edström, F. T., direktör.

Ledamöter.

Friberg, A. R., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Arvidson**, O. A., lantbrukare; **Björkman**, C. O., vice vörd; **Eriksson**, C. E., auktionsvaktmästare; **Hultgren**, A. W., husägare; **Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare; **Kjellqvist**, C. J., lantbrukare; **Rydén**, O. E., tf. uppborðsman; **Wernström**, G. A., skorstensfejarmästare.

Suppleanter.

Andersson, E. G., kamrerare; **Magnusson**, E., förtroendeman; **Lantz**, W. G. G:son, tulltjänsteman; **Höokenberg**, A. P. W., filarmästare; **Sjöholm**, J., verkstadsarbetare; **Lindqvist**, H. J., bokhållare; **Gustafsson**, A. J., fastighetsägare; **Johansson**, J. Th., direktör.

29. distriktet

(omfattande 34. roten).

Ordförande.

Carlson, A. G., ekonomidirektör.

Ledamöter.

Carlson, A. P., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomqvist**, S. E. G., mekaniker, stadsfullm.; **Kling**, F. A., byggmästare; **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm.; **Mild**, C. A., syssloman; **Wallin**, J. A., tf. uppborðsman; **Öberg**, C. E., ingenjör.

Suppleanter.

Steijer, C. H., bagarmästare; **Johansson**, K. A., snickare; **Enér**, H. J. V., ingenjör; **Sandberg**, C. A. J:son, förmän; **Kratz**, A. R. J:son, plåtslagare; **Andersson**, K. A., byggnadssnickare.

30. distriktet

(omfattande 35. roten).

Ordförande.

Smedmark, H. G. L., sekreterare.

Ledamöter.

Carlson, A. P., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Larsson**, L. H., f. d. kommunalkamrerare; **Ljungholm**, C. A., advokat, hovauditör; **Sandström**, A. T. V., överlärare; **Sohlberg**, J. P., verkställare.

Suppleanter.

Kihlgren, N. M., disponent; Lindström, J. A., handlande; Johansson, J. B., handlande; Petersson, A. G., snickare.

Prövningsnämnden.

Såsom klagoinstans över taxeringsnämndernas uppskattningar fungerar prövningsnämnden, till vilken överståthållarämbetet utser ledamöter bland därtill av taxeringsnämnderna föreslagna personer. Ordförande är överståthållaren.

Ordförande.

Överståthållaren.

Ledamöter.

Val till ledamöter i prövningsnämnden förrättas ej, förrän taxeringsnämnderna avslutat sin verksamhet, d. v. s. i mitten av juni månad.

Pensionsnämnderna.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den moderna socialförsäkringens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring för arbetare. Samma år tillsattes den s. k. »*äldre arbetareförsäkringskommittén*», som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersåte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte kungl. maj:t 1891 den s. k. »*nya arbetareförsäkringskommittén*». Dess förslag, som var uppgett efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt av-sättande av en fond till ålderdomspensionering. Dylig avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden* beräknades 1914 uppgå till nära 36 milj. kr. År 1907 tillsattes den s. k. »*ålderdomsförsäkringskommittén*», som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring, med ändringar av den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917 samt 28 juni 1918, stadgar, att en var svensk man och kvinna skall såsom regel genom er-läggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till er-hållande av pension. Försäkringen, som sålunda avser hela befolkningen, ej endast arbetare, be-kostas dels av allmänna medel, dels av avgifter från de försäkrade. De senare utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbets-för person fr. o. m. det år, under vilket han fyller

16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift*, beroende på vederbörandes inkomst. För inkomst av 500—799 kr. utgår den senare avgiften med två kr., för inkomst av 800—1,199 kr. med fem och för inkomst av 1,200 kr. och däröver med tio kr. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar, ordinarie innehavare av prästerliga tjänster, ävensom hustrur till sålunda undantagna, varjämte kungl. maj:t kan meddela undantag även för andra i statens tjänst anställda, vilka på grund av sin anställning äro tillförsäkrade pension. Grundavgifterna uppbäras i samband med kommunalutskylderna av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden, de övriga som regel i samband med kronoutskylderna. I Stockholm erlägger dock, jämlikt kungl. brevet den 28 febr. 1914, den, som icke är påförd kommunalskatt, sin grundavgift i samband med kronoskatten.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därinnan inträffad varaktig oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension* — för man 30 % och för kvinna 24 % av pensionsavgifternas sammanlagda belopp — dels i vissa fall av *pensionstillägg*, nämligen för pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till för man 300 och för kvinna 283 kr.

Pensionstillägget uppgår till högst 150 kr. för man och 140 kr. för kvinna, med avdrag av sex tiondedelar av det belopp, varmed pensionstaga-rens årsinkomst överstiger 50 kr. Pensionstillägget, som på grund av ändrade ekonomiska förhållanden, bedrägligt förfarande, försummade avgifter etc. kan ändras till sitt belopp eller in-dragas, höjes med 0.08 % för varje krona av till fullo erlagda avgifter. Dessutom utgår särskilt pensionstillägg till pensionsberättigad änklings, änka eller ogift kvinna, ävensom äkta makar, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja minderåriga barn, med 75 kr. för varje barn med vissa avdrag efter ovan omförmälda grunder. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner.

Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, ävensom till den som se-nare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till icke pensionsberättigad änklings, änka, ogift kvinna eller äkta makar, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder.

En del övergångsstadganden i lagen inskränka här ovan angivna pensions- och understödsbelopp för de närmaste åren samt för personer som vid lagens ikraftträdande redan fyllt 67 år eller då försörjdes av enskilda (fullständigt eller med bidrag av fattigvården). Helt undantagna från

Sf-valda led. och rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

lagens tillämpning äro efter 1915 års lagändring endast personer, som vid lagens ikraftträdande (1914) fullständigt omhändertagits av fattigvården eller välgörenhetsinrättningar.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgats i k. kung. den 31 dec. 1917.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd, men kan kommun delas i flera pensionsdistrikt med var sin nämnd, liksom även flera kommuner kunna sammanslås till ett distrikt. Ordförande och dennes suppleant utses av vederbörande konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Ledamöterna ävensom ordföranden och dennes suppleant kunna av kommunen tillerkännas arvode med högst 4 kr. per sammanträde; ordföranden kan dessutom tilldelas särskilt arvode. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Stadsfullmäktige beslöto den 29 sept. 1913, att staden skulle delas i 30 pensionsdistrikt. Den 19 november 1917 beslöto stadsfullmäktige emellertid inskränka distriktens antal till 15. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kronor per sammanträde. Dessutom utgår för år 1919 enligt stadsfullmäktiges beslut den 5 maj 1919 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode; för första hälften av året med ett belopp, beräknat efter 400 kr. för helt år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 200 kr. för 15. distriktet samt för senare hälften av året med ett belopp (innefattande även anslag till skrivhjälp), beräknat efter resp. 700 och 350 kr. för helt år. Den 3 dec. 1917 utsågo stadsfullmäktige för varje distrikt sex ledamöter och lika många suppleanter (utom för 15. distriktet, för vilket valdes 4 ledamöter och 4 suppleanter, se nedan). Suppleant inträder vid förfall för viss

ordinarie ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro). Kompletteringsval förrättades den 14 jan., 18 mars och 13 maj 1918 samt den 13 och 27 jan., 17 febr. och 19 maj 1919.

1. distriktet

(omfattande 1. och 7. rotarna).

Ordförande.

Axelson, Lilly M., fröken. Mottagning: Stora Nygatan 3 (ingång från Gråmunkegränd), *St.*, 1. och 3. lördagen i varje månad 3,30—4,30 e. m.

Suppleant för ordförande.

Sundqvist, Alma M. K., prakt. läkare (se nedan).

Ledamöter.

***Eklund**, J. M., målarmästare; **Hellman**, J. A., hamnfogde; **Jordman**, E., övermaskinist; ***Liljensköld**, J., poliskonstapel; **Sjöberg**, G. A., värmeledningsmaskinist; ***Sundqvist**, Alma M. K., prakt. läkare (se ovan).

Suppleanter.

***Adolfsson**, G. A., detektiv; **Hansen**, Olga L. A., fattigvårdsdiakonissa; **Schumacher**, G. V., direktör; ***Vidén**, K. L. A:son, poliskonstapel; **Carlsson**, J. A., måleriarbetare; **Weideman**, K. O., åkeriföreståndare.

2. distriktet

(omfattande 2. och 3. samt 5. och 18. rotarna).

Ordförande.

af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10, C., måndagar 10—11 f. m.

Suppleant för ordförande.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde.

Ledamöter.

***Asproth**, J. K. aktuarie; ***Palmqvist**, G. T., direktör; **Carlsson**, C. A., maskinist; **Eneman**, O. F. L., bokhållare; ***Sundström**, Ingrid, fröken; **Thårén**, C. G. A:son, uppbörsman.

Suppleanter.

***Kämpe**, K. A., ombudsman, stadsfullm.; ***von Matern**, H., prakt. läkare; **Engström**, f. Karlsson, A. E. (Elin), fru, kontorsbiträde; **Ericzén**, G. Hj. A., verkställare; ***Laurent**, f. Bergstrand, Lilly J. C., fru; **Hansson**, Ingeborg, fattigvårdsdiakonissa.

3. distriktet

(omfattande 8. och 21. rotarna).

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastor exp., Kammakargatan 12, Va., torsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Ljungström, A. G., jur. kand., tf. sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

***Bergstrand**, K. H., bokhållare; ***Hoffsten**, C. D., bokförläggare; **Lindgren**, K. J. O:son, snickare; **Ljungström**, A. G., jur. kand., tf. sekreterare (se ovan); ***Vigren**, O. R., mekanisk arbetare; **Åberg**, A. N:son, möbelsnickare.

Suppleanter.

***Bellström**, N. E. G., banktjänsteman; ***Albihn**, K. J. A., ingenjör; **Sahlholm**, G. L. S. P., snickarmästare; **Söderström**, A. C. J., kamrerare; ***Andersson**, C. (Lina), fattigvårdsdiakonissa; **Johansson**, K., möbelsnickare.

4. distriktet

(omfattande 6. och 22. rotarna).

Ordförande.

Lindberg, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör. Mottagning: Matteus folkskola (lärarorummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1. och 3. tisdagen i varje månad 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Löfgren, A., sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

***Hüttner**, M. S., grosshandlare; ***Hallström**, K. L. F., snickare; **Fjällbäck-Holmgren**, Karin H., fru, stadsfullm.; **Löfgren**, A., sekreterare (se ovan); ***Rosenius**, P., handlande; **Weidenhielm**, C. A., syssloman.

Suppleanter.

***Lindholm**, E. M., disponent; ***Ståel von Holstein**, Ch. Mathilda, sekreterare, stadsfullm.; **Johansson**, Ruth H. G., fattigvårdsdiakonissa; **Björklund**, S. S:son, kassör; ***Arvidsson**, C. F., målarmästare; **Lilliehorn**, P. F. P., amanuens.

5. distriktet

(omfattande 26., 27. och 30. rotarna).

Ordförande.

Palm, A. A. E., kapten. Mottagning: uppbördslokalen, Observatorieplan 1, Va., torsdagar 9—9,30 f. m.

Suppleant för ordförande.

Weidenhayn, P. A., banktjänsteman.

Ledamöter.

***Linders**, A., stadsbyggmästare; ***Hagström**, J. F., vinhandlare; **Eriksson**, E. G. E., förste kontorsbiträde; **Hoffsten**, C. Fr., magasinsförvaltare; ***Lindskog**, H. F., revisionskommisarie; **Vestin**, C. G., snickeriarbetare.

Suppleanter.

***Brag**, C. G. A., arkitekt; ***Widforss**, P. L., direktör; **Mallmin**, K. H., bankkassör; **Nilsson**, C. L., disponent; ***Svensson**, Ebba O., fattigvårdsdiakonissa; **Gustafsson**, J. G., snickare.

6. distriktet

(omfattande 9., 10. och 28. rotarna).

Ordförande.

Hårleman, J. A. M., major. Mottagning: Engelbrekts församlingshus, kyrkovärdarnas exp. (mellanterrassen), Östermalmsgatan 67, Ö., 1. och 3. torsdagen i varje månad 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Wollert, A. R., sekreterare i försäkringsinspektionen.

Ledamöter.

***Grönberg**, S. F., bokbindare; ***Mellin**, Jetty H. E., diakonissa; **Rogberg**, O. E., regementspastor; **Sköldberg**, H., ingenjör; ***Wikström**, E. E., överkrigssiskal, stadsfullm.; **Åbergsson**, Anna M. A., fröken.

Suppleanter.

***Hertzberg**, J. F., bokbinderiarbetare; ***Larsson**, L. O., assistent; **Janson**, J., magasinsförman; **Palmqvist**, L., byggnadssnickare; ***Ajgeldinger**, G. H. E. Nordquist, bankdirektör; **Virgin**, f. Gadd, Ida S., fru.

7. distriktet

(omfattande 11., 20. och 24. rotarna).

Ordförande.

Ekman, A., krigsråd. Mottagning: pastorsexp., Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj., fredagar 4—5 e. m.

Suppleant för ordförande.

Törnell, E. R., registrator (se nedan).

Ledamöter.

***Andersson**, K. J., renhållningsarbetare; ***Mårtenson**, M., fanjunkare; **Olofson**, K. G., bokbindare; **Rosenblad**, G. N. O., jur. kand., löjtnant; ***Stendahl**, O., civilingenjör; **Sundholm**, A. Eugenie, fröken.

Suppleanter.

***Berggren**, C. Hj., bokhållare; ***Törnell**, E. R., registrator (se ovan); **Holmgren**, C. J. A., stadsbud; **Pramberg**, J. J. G., byråchef; ***Johansson**, K. J., köpman; **Walin**, Ingeborg M., föreståndarinna.

8. distriktet

(omfattande 15. och 19. rotarna).

Ordförande.

Starck, P. O., hyreskontrollant. Mottagning: Stora Nygatan 2 A. St., onsdagar 6—7 e. m.

Sf.
valda
led.
och
rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Suppleant för ordförande.

Högner, E. F. R., sekreterare i generalpoststyrelsen.

Ledamöter.

*Andersson, A. G., avsynare; *Aurell, F. W., skohandlare; Edmark, J. V., tillsyningsman; Göransson, Th. W., handlande; *Ekebohm, N. K. K., kamrerare vid vattenledningsverket; Rissén, Hj. R., tullfjänsteman, stadsfullm.

Suppleanter.

*Bachman, C. N., prokurist; *Sjöberg, G. A., bokbinderiarbetare; Johansson, A. K. (Stina), fosterbarnsinspektris; Olsson, T. Maria, folkskollärarinna; *Fredricsson, A. G., revisor; Löfgren, W. B., sjökapten.

9. distriktet

(omfattande 16. och 31. rotarna).

Ordförande.

Karlson, G. H., andre sekreterare. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1. och 3. måndagen i varje månad 6—7 e. m. (Andra tider efter överenskommelse per telefon st. Söder 39 70).

Suppleant för ordförande.

Gard, A. F., advokat.

Ledamöter.

*Engström, C. J., järnsvarvare; *Ericsson, C. Th., handlande; Masreliez, Anna M. E., fröken; *Nilsson, J., folkskollärare; Nyrén, C., föreståndare för Hem för eländas; Skäländer, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm.

Suppleanter.

*Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; *Avén, C. O., f. d. polisöverkonstapel; Wållgren, Anna K., fattigvårdsdiakonissa; *Björklund, C. R., disponent; Grönberg, B. G., smidesidkare; Jacobsson, C. N., redaktionssekreterare.

10. distriktet

(omfattande 13., 14. och 36. rotarna).

Ordförande.

Johnsson, C. E., försäkringsagent. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjörhovsgatan 15, Sö., torsdagar 6,30—7,30 e. m.

Suppleant för ordförande.

Rönnell, E., folkskollärare (se nedan).

Ledamöter.

*Brunzell, O., möbelhandlare; *Johansson, Ida J., folkskollärarinna; Björkman, C. A. J., tf. sekreterare; Ljungberg, P. G. L., handelsarbetare; *Rönnell, E., folkskollärare (se ovan); Samuelsson, G. A., vaggnmakare.

Suppleanter.

*Wester, A., sjukkassetjästeman; *Fröberg, F. A. R., tillsyningsman; Fager, J. M., kriminalkonstapel; Karlsson, C. Th., värmelednings-skötare; *Ringström, H. G. N., glasmästare; Ljungberg, f. Östergren, J. (Hanna), fru.

11. distriktet

(omfattande 12. och 25. rotarna).

Ordförande.

Fellenius, K. G. G., uppborrdskommisarie. Mottagning: uppborrdslokalen, Götgatan 1, Sö., måndagar 9—10 f. m.

Suppleant för ordförande.

Brusen, N. G., assistent vid arbetsinrättningen.

Ledamöter.

*Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm.; *Engberg, J. A. A., murare; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.; Tilly, E. G., kamrerare; *Andersson, A. L. (Lisen), diakonissa; Winroth, K. A., kamrerare.

Suppleanter.

*Frisk, A. R., vaktmästare; *Liljebäck, E. S., tapetserare; Pettersson, C. A., specerihandlare; *Dalborg, M., barnhemsföreståndare; Ahlfeldt, A. T., bleckslagare; Hedström, N. W., grosshandlare.

12. distriktet

(omfattande 4. och 17. rotarna).

Ordförande.

Fischer, C. G. H., jur. kand., sekreterare. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., C., onsdagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Wahlstedt, A. J. G., fältläkare (se nedan).

Ledamöter.

*Bastholm, J. B., metallarbetare; *Hansson, E., byggmästare; Lindstedt, f. Petersson, Ebba A., fru; Olsson, G. Hj., förtennare; *Winkler, E. S., postkontrollör; Wahlstedt, A. J. G., fältläkare (se ovan).

Suppleanter.

*Bille, C. V., bryggmästare; *Beijer-Olsen, A. O. G., köpman; Lindegren, Ch. Wilhelmina, rosett-sömmerska; Berg, Märta, lärarinna; *Lindblom, S. Hj., tillsyningsman; Wallberg, K. V., bageridkare.

13. distriktet

(omfattande 23. och 29. rotarna).

Ordförande.

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: Kungsholmens realskola n. b. t. h., C., fredagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

Ledamöter.

***Björkman, A.**, urnakare; ***Hökerberg, E. I.**, föreståndare för Stadsmissionens arbetshem; **Sjöholm, Svea**, prokurist; **Stålander, Helena A. J.**, bryggeriarbeterska, stadsfullm.; ***Svensén, O. W.**, polisöverkonstapel; **Thimgren, B. O. W.**, banktjänsteman.

Suppleanter.

***Björklund, Ida S.**, fattigvårdsdiakonissa; ***Andersson, A. W.**, handlande; **Andersson, K. G.**, filare; **Ståhl, A. E.**, filare; ***Stjärne, G.**, polisöverkonstapel; **Björnström, G. A.**, fanjunkare.

14. distriktet

(omfattande 32., 33. och 34. rotarna).

Ordförande.

Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare, stadsfullm. Mottagning: fattigvårdsstyrelsens lokal, kommunalhuset, Liljeholmen, 1. och 3. tisdagen i varje månad 6—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Sandberg, C. A. J:son, förman (se nedan).

Ledamöter.

***Hallqvist, V.**, tf. uppbördsman; ***Hultman, I. M.**, handlande; **Johansson, O. L.**, brädgårdsarbetare; **Löfgren, A. F.**, arbetsförman; ***Millander, f. Johansson, Anna Ch.**, fru; **Sandberg, C. A. J:son**, förman (se ovan).

Suppleanter.

***Nilsson, H. S.**, typograf; ***Wiman, Anna M.**, arbetsstugeförestånderska; **Persson, Ingeborg**, fattigvårdsdiakonissa; **Ryden, O. E.**, tf. uppbördsman; ***Eriksson, C. E.**, auktionsvaktmästare; **Kling, F. A.**, byggmästare.

15. distriktet

(omfattande 35. roten).

Ordförande.

Collin, N., direktör. Mottagning: lådfabrikens kontor, Margretelund, Bromma, vardagar 9 f. m. — 3 e. m.

Suppleant för ordförande.

Olsson, S. R., folkskollärare.

Ledamöter.¹⁾

Lindberg, J. A. J:son, vedgårdsförman; ***Klefbäck, Sigrid M.**, fattigvårdsdiakonissa; **Persson, A.**, järnarbetare; **Gustafsson, K. O.**, byggnadssnickare (valda av stadsfullmäktige); ***Norström,**

¹⁾ Av ledamöterna i 15. pensionsnämnden äro fyra ordinarie och fyra suppleanter valda av stadsfullmäktige; de övriga kvarstå såsom valda av Bromma kommun före dess inkorporering med Stockholm.

K., kommissarie; ***Schölén, C. J.**, polisman (valda av Bromma kommun).

Suppleanter.

Eriksson, J. R., jordbruksarbetare; ***Videfors, G. J.**, folkskollärare; **Bergstedt, Nanny M.**, fröken; **Eriksson, K. H.**, snickare (valda av stadsfullmäktige); ***Ingelsson, Hj. F.**, järnarbetare; ***Larsson, C. J.**, direktör (valda av Bromma kommun).

Pensionsstyrelsens ombud.

1. området

(omfattande 1.—4., 6., 7., 14. pensionsdistrikten).

Rörmy, E., sekreterare.

2. området

(omfattande 5., 12., 13., 15. pensionsdistrikten).

Bergström, K. G., försäkringsdirektör.

3. området

(omfattande 8.—11. pensionsdistrikten).

Petri, Hj. M., syssloman.

Hyresnämnderna.

Myntgatan 4, St.; rt. och st.: hyresnämnderna; expeditionstider: se nedan.

Efter förslag av statens bostadskommision utfärdade kungl. maj:t den 5 maj 1916 en förordning om medling i hyrestvister, som bl. a. gav stadsfullmäktige i städer med brist på smålägenheter rätt att tillsätta hyresnämnder. Dessa fingo till uppgift att medla mellan husägare och hyresgäster ävensom att i övrigt söka motverka oskäligen hyresökning beträffande smålägenheter. I Stockholm inrättades tvenne dylika nämnder genom stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1916.

Det alltjämt försämrade läget på bostadsmarknaden och de på sina håll högst avsevärda hyresstegringarna gjorde emellertid en utvidgning av hyresnämndernas verksamhet önskvärd. En sådan kom också till stånd genom lagen den 25 maj 1917 med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring, förnyad i delvis förändrad form den 14 juni 1918.

Lagen, som i sin senast fastställda form gäller till den 31 dec. 1919¹⁾, utsträckte hyresnämndernas befogenhet från att omfatta enbart medlande till ett verkligt reglerande av hyresbeloppen. Samtliga slag av omöblerade lägenheter och butiker kunna nu, efter framställning från hyresvärd, hyresgäst eller hyresökande eller på nämndens eget initiativ, bliva föremål för nämndernas reglerande verksamhet genom åsättande av skälig hyra. Överstiger

¹⁾ Förslag till en ny lag av i nuvudsak samma karaktär, gällande till den 31 dec. 1920, har av k. maj:t förelagts riksdagen.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

Sf-
valda
led.
och
rev.

emellertid hyra för lägenhet, som varit uthyrd före den 1 oktober 1915 den före sagda dag senast gällande hyran med högst 15 % eller annan gräns, varom nämnden med hänsyn till särskilda förhållanden inom sitt verksamhetsområde förordnar, upptages sådan hyresförhöjning icke till prövning, såvida ej lägenheten är av uppenbart mindervärdig beskaffenhet. För värmeledningshus skall hyresnämnden särskilt fastställa dels grundhyra, dels ersättning för uppvärmning och varmvatten. Vid fleråriga hyreskontrakt i värmeledningshus kan hyresnämnd på ansökan fastställa ökad ersättning för värme och varmvatten, om sådan befinnas av sedan kontraktets tecknande inträdd stegring i bränslekostnaderna. Uppsägning från hyresvärdas sida av hyresavtal om oömlärd lägenhet fordrar för att vara giltig som regel hyresnämnds samtycke. Kontrakt utan uppsägningstid skola inom viss tid underställas hyresnämnds prövning, varvid nämnden äger rätt förordna om viss uppsägningstid; underställes ej kontrakt sådan prövning, löper det med en uppsägningstid av i regel tre månader. Bostadslägenhet får icke utan nämndens medgivande tagas i bruk för annat ändamål, ej heller lägenhet uthyras möblerad, som tidigare icke varit i sådant skick uthyrd. Lägenhet, som icke varit tagen i bruk den 25 maj 1917 eller tidigare, faller dock icke under ovanstående bestämmelser. Rivning av bostadshus och i vissa fall ändringsarbete i lägenhet förutsätta vidare hyresnämnds tillstånd. I lagen ingå även bestämmelser om bostadsförmedling för smålägenheter och i samband därmed obligatorisk anmälan om hyresledighet och ingångna hyresavtal samt bestämmelser om överklagande av hyresnämnds beslut m. m. Bland straffbestämmelserna stadgas bl. a. böter för hyresvärd, som fordrar eller mottagar högre vederlag för lägenhet, än som av hyresnämnd bestämts, ävensom för den, som vid överlåtelse av lägenhet eller förmedling av uthyrning fordrar eller mottagar högre provision, än utfärdad taxa medger (i Stockholm högst 3 % av årshyran).

Hyresnämnd skall bestå av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden, som skall vara lagfaren, förordnas i Stockholm av överståthållarämbetet. Av ledamöterna, som väljas av stadsfullmäktige, skola tvänne äga eller förvalta till uthyrning avsedd fastighet; de båda övriga skola äga kännedom om ortens hyresmarknad och åtminstone den ena ledamöten särskilt om de mindre bemedlades bostadsförhållanden. För ordförande och ledamöter utses suppleanter med enahanda kompetens. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 febr. 1918 skall, om ordförandesuppleant inkallas till tjänstgöring samtidigt med ordförande, anmälan härom omedelbart göras till stadens fastighetsnämnd.

Hyresnämnd är beslutförf, om ordförande och tre ledamöter äro närvarande och om beslutet ense. I Stockholm beslöt stadsfullmäktige, på förslag av stadens dåvarande bostadskommitté, den 7 maj 1917 att för huvudstaden utse sju hyres-

nämnder (ang. områden se nedan), samt att för dessa nämnder skulle inrättas ett gemensamt centralkansli i förening med kontor för bostadsförmedling. Den 21 i samma månad utsågos ledamöterna. Sedan lagen den 26 maj trätt i kraft och överståthållarämbetet utsett ordförande jämte suppleanter för dem, började nämnderna omedelbart sin verksamhet.

Anmälningar i ärenden, som falla under hyresnämndernas behandling, mottagas dels å centralkansliet, dels å nämndernas mottagningsar, vilka fr. o. m. den 1 mars 1918 förslags till centralkansliets lokal. Genom centralkansliet verkställas för de olika hyresnämnderna de förberedande utredningar och det arbete i övrigt, såsom renskrivning m. m., som för nämndernas arbete kan befinnas erforderligt. Å kansliet utarbetas även statistiken över bostadsförmedlingskontorets och nämndernas verksamhet. Chef för centralkansliet är ordföranden i Brännkyrkansnämnden. För vinnande av enhetlighet och likformighet i de olika nämndernas arbeten har centralkansliets chef tillika uppsikt över ärendenas allmänna gång inom nämnderna och sammankallar, så ofta omständigheterna därtill geva anledning, samtliga nämnder eller delegerade för dessa eller, då fråga är allenast om formerna för arbetets ordnande, deras ordförande och ordförandesuppleanter till gemensamma rådslagningar. Ersättning utgår till chefen för centralkansliet m. m. med 4,800 kr. för år, till ordförande i nämnd med 50 kr. för sammanträdesdag, dock ej för mer än 10 sammanträden i månaden, till ordförandesuppleant vid tjänstgöring samtidigt med ordförande med 40 kr. för sammanträde samt till ledamöter med 15 kr. för hel och 10 kr. för halv förrättningsdag.

Senaste val av ledamöter i hyresnämnderna (för år 1919) förrättades av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 och fyllnadsval den 27 jan. 1919.

Författningar. Lag den 14 juni 1918 med vissa bestämmelser mot oskälighetsstegring m. m. Instruktion för hyresnämnderna antagen av stadsfullmäktige den 18 februari 1918, med ändring den 17 dec. 1918. Stadga för Stockholms stads bostadsförmedling, utfärdad den 2 jan. 1919 av fastighetsnämnden. Taxa för hyresförmedling inom Stockholms stad, utfärdad av överståthållarämbetet den 24 juli 1918.

Hyresnämndernas centralkansli
och bostadsförmedlingskontoret.

Adress och telefoner: se ovan; expeditionstid: 10—3, 6—8, lördagar och helgdagsaftnar 10—3.

Chef.

Kihlmark, G., byråchef, ordf. i 7:e hyresnämnden (se nedan).

Sekreterare.

Ståhl von Holstein, Ch. Mathilda, jur. kand., stadsfullm.; Sandahl, J. E., förste postexpeditör.

Föreståndare för bostadsförmedlingskontoret.

Danielsen, Helene.

Dessutom två manliga och tio kvinnliga biträden med stadigvarande sysselsättning, tillfälliga biträden samt en vaktmästare.

Nämnderna¹⁾.

Expedition för samtliga nämnder: Myntgatan 4; mottagningstider: se nedan.

1. nämnden

(för Kungsholms och Bromma förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Flodin, J. H., överdirektör.

Suppleant för ordföranden.

Gestblom, J. A., civilassessor.

Ledamöter.

Hultquist, G. F., f. d. stadsingenjör; Schreuder, F., fabriksidkare; Ahlström, W., förtroendeman, stadsfullm.; Asproth, J. K., aktuarie.

Suppleanter.

Flodin, K. J., byggmästare; Fredriksson, K. V., egendomsagent; Arnell, H. L., tandläkare; Bastholm, J. B., metallarbetare.

Sekreterare.

Rune, A. E., distriktssekreterare.

2. nämnden

(för Storkyrko-, Klara, Jakobs och Adolf Fredriks förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Söderlind, J. G., byråchef.

Suppleant för ordföranden.

Bjurstedt, A. E., byråchef.

Ledamöter.

Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Nyström, C. A. V., överstelöjtnant; Björklund, C. G., journalist, stadsfullm.; Moberg, K., trafikinspektör.

Suppleanter.

Sandberg, J. A., byggmästare; Sjökvist, J. A., arkitekt; Bjurelius, W. E., byråingenjör; Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru.

Sekreterare.

Bildt, C. A. G., överkontrollör.

3. nämnden

(för Matteus och Johannes förs. [med undantag av S. roten]).

Mottagningstid: torsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Themptander, S. J. O., advokat.

Suppleant för ordföranden.

Masreliez, K. V., civilassessor.

Ledamöter.

Höög, A. J., arkitekt; Lindell, P. A., byggmästare; Palm, A. A. E., kapten; Sjögren, J. V., lagerchef.

Suppleanter.

Gustafsson, K. G., ingenjör; Wessman, R. A., fabrikör; Anstrin, H., fil. kand., assistent; Engström, f. Karlson, A. E. (Elin), kontorsbiträde.

Sekreterare.

Trägårdh, S., sekreterare.

4. nämnden

(för Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Mottagningstid: måndagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Hafström, A. H. F., rådman.

Suppleant för ordföranden.

Löwbeer, N. T., förste kanslisekreterare.

Ledamöter.

Eklund, J. L., fabrikör; Sundahl, P., byggmästare; Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; Åberg, A. N., möbelsnickare.

Suppleanter.

Broms, f. Öberg, Anna A. A., änkefru; Johansson, E., grosshandlare; Olofson, K. G., bokbindare; Oscarson, A. V., byrådirektör.

Sekreterare.

Bergengren, W., jur. kand., amanuens.

5. nämnden

(för Maria förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Wählin, L. S. C., kammarråtsråd.

Suppleant för ordföranden.

von Schulzenheim, C. H. J., byråchef.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

¹⁾ Av ledamöter och suppleanter i resp. nämnder äro de två först upptagna sakkunniga för hyresvärdar och de öfriga två sakkunniga för hyresgäster (jfr 7. nämnden).

Sf-
valda
led.
och
rev.

Ledamöter.

Blomdahl, P. A., byggmästare; **Hauffman**, K. O. L., civilingenjör; **Nyrén**, O., föreståndare; **Rissén**, H. J. R., tulltjänsteman, stadsfullm.

Suppleanter.

Billing, J. M. A., stadsbokhållare; **Blomdahl**, K. E., byggmästare; **Landquist**, J., fil. d.r.; **Skålander**, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm.

Sekreterare.

Andrée, J. E., förste postexpeditör.

6. nämnden

(för Katarina och Sofia förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Lind, F. A., civilassessor.

Suppleant för ordföranden.

Almgren, H. J., kansliråd.

Ledamöter.

Larsson, G., byggmästare; **Persson**, P. A., byggmästare; **Rönnell**, E., folkskollärare; **Tengelin**, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm.

Suppleanter.

Edkvist, C. J., arbetsförmän, stadsfullm.; **Svensson**, G. A., byggmästare; **Brunzell**, O., möbelskaffare; **Sundström**, K. O., redaktionssekreterare.

Sekreterare.

Bergström, S. H. E., civilingenjör.

7. nämnden

för Gustav Vasa, Engelbrekts, S. roten av Johannes samt Brännkyrka förs.).

Mottagningstid: tisdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Kihlmark, G., byråchef (se ovan).

Suppleanter för ordföranden.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd (1:e suppleant); **Gadde**, N. E., revisionssekreterare (2:e suppleant).

Ledamöter.

Svensson, G. F., direktör; **Tamm**, C. P. H:son, ingenjör, direktör; **Magnusson**, E., förtroende-
man; **Wallin**, J. A., tf. uppbördsman.

Suppleanter.

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; **Carlsson**, J. E., direktör; **Lindholm**, E. M., disponent; **Pettersson**, P. A., ägghandlare; **Wernström**, G. A., skorstensfejarmästare; **Wibom**, T. H., kapten (sakkunniga för hyresvärdar); **Eriksson**, Eva, E. H., biträde; **Granqvist**, A. M., tf. aktuarie; **Hedman**, C. E., snickeriarbetare; **Lundborg**, N.,

förrädsarbetare, **Magnusson**, A. W., uppbördsman, **Söderborg**, B. J. A., lektor (sakkunniga för hyresgäster).

Sekreterare.

Dahlén, M. F., intendent.

Nämndernas delegerade.

Ordinarie delegerade.

Hultquist, G. F., f. d. stadsingenjör, **Nyström**, C. A. V., överstelöjtnant (repr. för hyresvärdar); **Björklund**, C. G., journalist, stadsfullm.; **Carlsson**, B. A., förste aktuarie, stadsfullm. (repr. för hyresgäster).

Suppleanter.

Sjökvist, J. A. arkitekt, **Tamm**, C. P. H:son, ingenjör, direktör (för hyresvärdar); **Asproth**, J. K., aktuarie, **Sjögren**, J. V., lagerchef (för hyresgäster).

Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23, 24, 26 och 27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig i nu angiven ordning för tre år utse 24.

Stadsfullmäktiges val skedde den 19 nov. 1917 och 2 dec. 1918.

Ordförande.

Kihlmark, G., byråchef.

Suppleant för ordförande.

Flodin, J. H., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

***Berglund**, J. E., kassör, stadsfullm.; ***Fogelmark**, H. J., överstelöjtnant; ***Kinmanson**, H. S., byrådirektör, stadsfullm.; ***Löven**, S. A., försäkringsdirektör, stadsfullm.; ***Olsson**, H., bandirektör; ***Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.; ***Wretling**, E. P., civilingenjör; ***Österlöf**, O., byggmästare (samtliga för åren 1918—1919); **Ahlidin**, G. H., byggnadsingenjör, **Falk**, H. O., f. d. regeringsråd, **Landström**, K. E., byråchef, **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; **Nilsson**, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.,

Nyquist, J. I., byggnadsingenjör, **Sandberg, H. K. A.**, bankkassör, stadsfullm., en vakant (samtliga för åren 1918—1920); **Ekwall, A.**, överingenjör, **Folcker, J. F.**, f. d. löjtnant, ombudsman, **Forssberg, E. V.**, direktör, **Hafström, A. H. F.**, rådmann, **Meurling, C. H. F.**, fastighetsdirektör, **Ramström, C. A.**, direktör, **Swarthling, J. A.**, direktör, **Wickman, C. G. T.**, partikassör, stadsfullm. (samtliga för åren 1919—1921).

Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

***Creutz, J. W.**, assursandirektör, ***Dahl, C. F.**, ingenjör, ***Ekmann, A.**, krigsråd, ***Granholm, C. H.**, direktör, ***Landelius, C.**, kamrerare, ***Rhodin, V.**, civilingenjör, ***Sällström, G. P. W.**, ingenjör, ***Söderlind, J. G.**, hyrärchef (samtliga för åren 1918—1919); **Dahlberg, F.**, arkitekt, **Hawerman, K. V.**, ingenjör, **Mellin, A. H.**, lantbrukare, **Palmquist, G.**, direktör, **Riben, K. A.**, vice häradshövding, **Rundquist, C. A.**, rådmann, **Schött, C. F. L.**, ombudsman, **Wretling, E. P.**, civilingenjör (samtliga för åren 1918—1920); **Bengtsson, R.**, byggmästare, **Carlson, L. F.**, grosshandlare, **Knockenbauer, G. S.**, ingenjör, **Poignant, J. A.**, f. d. major, **Schönmeier, C.**, vice häradshövding, **Sjögren, A.**, fabrikör, **Wennerg, H.**, direktör, **Wennerholm, O. T. H.**, vice häradshövding (samtliga för åren 1919—1921).

Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.

Gustafson, H., handlande, **Hedberg, A.**, bruksförvaltare, **Holmström, L.**, godsägare, **Johansson, A. W.**, hemmansägare, **Källman, G. W.**, murare, riksdagsman, **Odelberg, V.**, kapten, **Svensson, J. E.**, småbrukare, **Wahlberg, G.**, godsägare (samtliga för åren 1918—1919); **Erikson, A.**, direktör, **Fant, C. F. M.**, f. d. direktör, **Grönwall, U.**, överfyringenjör, **Husén, J. O.**, lantbrukare, **Jansson, J. V.**, hemmansägare, **Molin, A.**, direktör, **Vasseur, E.**, godsägare, **Åkerlund, E.**, godsägare (samtliga för åren 1918—1920); **Arnberg, K.**, lantbrukare, **Gustafsson, J. G.**, förvaltare, **Larson, C.**, trafikchef, **Lövén, C.**, syssloman, **Mattsson, A.**, nämndeman, **Nilsson, E.**, ingenjör, **Nilsson, N. A.**, hemmansägare, **Wulff, D.**, agronom (samtliga för åren 1919—1921).

Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.

Forsman, E., direktör, **Hedlund, P. J.**, ingenjör, **Nilsson, C. E. A.**, lantbrukare, **Pettersson, K. A.**, hemmansägare, **Pettersson, O.**, lantbrukare, **Stjernstedt, J. W.**, frih., domänintendent, **Wedberg, V. E.**, lantbrukare, **Wedblad, D.**, lantbruksingenjör (samtliga för åren 1918—1919); **Boström, G. S.**, godsägare, **Eriksson, A.**, häradshövding, **Hjelm, C. A.**, lantbrukare, **Kihlberg, E.**, landsfiskal, **Mattsson, O. E.**, godsägare, **von Segebaden, E. G. H.**, f. d. stadsplaneingenjör,

Storm, K., handlande, **Östergren, C. A.**, kamrerare (samtliga för åren 1918—1920); **Fröberg, P. A.**, f. d. borgmästare, **von Horn, H.**, godsägare, **Karlsson, V.**, stenhuggare, **Larsson, J.**, godsägare, **Lindén, O. A.**, extra lantmätare, **Nathanson, R.**, godsägare, **Nilsson, H.**, målarmästare, **Svalander, E.**, ingenjör (samtliga för åren 1919—1921).

Sfvalda led. och rev.

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämvald rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud förushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskamarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företrädare Norrlandsintressen), en av Sveriges allmänna handelsförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i Järnkotoret, en av Svenska trävaruexportföreningen, en av Svenska trämassa- och Svenska cellulosaföreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representeras av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation. Valen skulle ske för perioden 1918—1920. Val av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 okt. 1917.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Roberg, Th., konsul.

Övriga ledamöter.

Kjellberg, J. H. R. C.son, bankdirektör, **Andersson, H.**, direktör, en vakant (utsedda av kungl. maj:t); **Liedberg, P. O.**, f. d. ryttmästare, **Hermelin, C. D. R.**, frih., godsägare, **Hennings, R. T.**, direktör, **Hegardt, J. H. B.**, ryttmästare (utsedda av hushållningssällskapens ombud); **Kjellberg, C. A.**, f. d. konsul (utsedd av Göteborgs stadsfullmäktige); **Faxe, C.**, grosshandlare (utsedd av Malmö stadsfullmäktige); **Knaust, G. O.**, grosshandlare, **Lindgren, A.**, grosshandlare, **Tham, A. G. S.**, direktör, **Åkerlindh, J. G.**, direktör, stadsfullm. (utsedda av handelskamarmötet); **Lithander, O. A. E.**, grosshandlare (utsedd av Sveriges allmänna handelsförening); **Sachs, J. E.**, generalkonsul (utsedd av Sveriges allmänna exportförening); **Boström, D.**, skeppsredare (utsedd av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening); **Geijer, S. G. A.**, f. d. generalmajor, **Sahlin, C. A.**, bruksdisponent (utsedda av fullmäktige i Järnkotoret); **Herlenius,**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

A., kabinettskammarherre (utsedd av Svenska trävaruexportföreningen); **Tham**, V. H. S., direktör (utsedd av Svenska trämassföreningen och Svenska cellulosaföreningen); **Carlson**, O. B., direktör, **Edström**, J. S., direktör, **Hultkrantz**, A. F., överste (utsedd av Sveriges industriförbund); **Ljunggren**, C. J. F., f. d. vicekonsul (utsedd av Sveriges hantverksorganisation).

**Inskrivningsnämnder för Stockholms
stadsrullföringsområde.**

Inskrivningsnämnderna bestå enligt § 18 i värnpliktslagen av den 17 sept. 1914 av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen (4. arméfördelnings), rullföringsbefälhavare eller i hans ställe förordnad ledamot, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, samt två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, jämte två suppleanter för dem. Valen skola enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 förrättas inom september månads utgång. Till nämndens biträde förordnas en militärläkare.

Kungl. maj:t har den 31 dec. 1918 förordnat, att för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, skola finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka församlingar. Senaste valet ägde rum den 16 sept. 1918 (fyllnadsval den 13 jan. 1919).

För östra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Eklund**, J. M., målarmästare; **Hellström**, E. E., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Leijonhufvud, C. E. A., frih., överstelöjtnant, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Norman**, K. A., kapten (i rullföringsbefälhavarens ställe); **Salomonson**, S., e. o. hovrättsnotarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hoffsten, E. T., ingenjör; ***Österlöf**, O., byggmästare.

För västra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Clausen**, C. Ch., ingenjör; **Staf**, O. L., kakelugnsmakare.

Övriga ledamöter.

Taube, C. E., greve, överste, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Henriques**, H., major

(i rullföringsbefälhavarens ställe); **Jakobsson**, L. E. G., e. o. hovrättsnotarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Rosenius**, P., handlande; **Stark**, P. H. K., köpman.

För södra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Karlström**, K. H. E., grosshandlare; **Samuelsson**, G. A., vagntmakare.

Övriga ledamöter.

von Plomgren, J. P. C. Pson, överstelöjtnant, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Kindberg**, J. A., major (i rullföringsbefälhavarens ställe); **Thorvall**, F., e. o. hovrättsnotarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Simonsson**, S. A., ekonomichef; **Thrysin**, S. P., f. d. poliskommissarie.

**Inskrivningsnämnden för Stockholms
sjörrullföringsområde.**

Denna nämnd består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t i kommandoväg, rullföringsbefälhavare, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, dessutom äga stadsfullmäktige att invälja två ledamöter och två suppleanter. Senaste valet förrättades den 16 sept. 1918.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Jansson**, F. G. W., sjökapten; **Ramberg**, J. C., sjökapten.

Övriga ledamöter.

Elliot, H. O., kommandörkapten av 2. gr., ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Carlson**, F., kommandörkapten av 2. gr. (sjörrullföringsbefälhavare); **Åkerblad**, S. J. I., jur. kand. (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Hedström**, N. W., grosshandlare; **Rietz**, E. M. F., sjökapten.

Inskrivningsrevisionen.

För inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus skall finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen eller, i händelse denne har förfall eller ämbetet är ledigt, landsekreteraren i det län, till vilket största delen

av området hörer, såsom ordförande, samt av fyra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige.

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i nämnda förrättning endast i vad den angår det område, för vilket de blivit valda.

Det senaste valet ägde rum den 16 sept. 1918 (fyllnadsval den 13 jan. 1919).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Ekman**, V. R., direktör, stadsfullm.; **Hjortzberg**, E. G., direktör; **Lundbergh**, G. H., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.; **Nauckhoff**, J. G., överste (inskrivningsbefälhavare); **Fant**, Fr. f. d. direktör; **Lind**, Th., arrendator; **Balkenhausen**, R., apotekare (valda av Stockholms läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Malmgren, O. W., grosshandlare; **Östberg**, G., kapten; en vakant.

Övriga suppleanter.

Köhler, S., kansliråd; **Jansson**, P. O., nämndeman; **Pettersson**, J., borgmästare (valda av Stockholms läns landsting).

Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan samma lag lyder enligt lag av den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågavarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala kommissionen skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenturofficer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. Stadsfullmäktige välja ledamötet årligen före utgången av september månad.

Det senaste valet ägde rum den 18 sept. 1916 (för tiden till 1920 års utgång); fyllnadsval förrättades den 20 november s. å.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Lyberg, H. V., bageriidkare, ordf.

Av stadsfullmäktige valda ställföreträdare.

Engström, C. S., direktör; **Wollin**, C. J. B., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

Hästuttagsnämnder.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspansfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till mönstring. Hästuttagsnämnd tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige. Senaste indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 ang. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 21 december 1915 för perioden 1916—1919; fyllnadsval förrättades den 17 april, 18 sept. och 20 nov. 1916, 17 dec. 1917 och 18 mars 1918.

Hästutskrivningsområdet n:r 232

(omfattande 2. polisdistriktet).

Ordförande.

***Nyrén**, C., föreståndare.

Ledamöter.

***Andersson**, A. I., åkare; ***Jansson**, A. J., åkare.

Suppleanter.

***Andersson**, C. E., åkeriidkare; en vakant.

Hästutskrivningsområdet n:r 233

(omfattande 10. polisdistriktet).

Ordförande.

***Ericsson**, C. Th., handlande.

Ledamöter.

***Kjellqvist**, C. J., lantbrukare; ***Sandberg**, S. O., arrendator.

Suppleanter.

***Lindblad**, J. G., lantbrukare; ***Zachrisson**, A., f. d. åkeriägare.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Hästutskrivningsområdet n:r 234

(omfattande södra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

*Piehl, C. G. F., civilingenjör.

Ledamöter.

*Adamsson, J. O., åkeriägare; *Henning, C. B., bageriiddkare.

Suppleanter.

*Leander, J. A., arbetschef; *Öström, H. F., kamrerare.

Hästutskrivningsområdet n:r 235

(omfattande 3. polisdistriktet).

Ordförande.

*Bille, C. V., bryggmästare.

Ledamöter.

*Helenius, J. E., åkeriägare; *Gröndahl, F. O., f. d. godsägare.

Suppleanter.

*Kahlmeyer, J. E., tandläkare; *Samuelsson, H. F., bageriiddkare.

Hästutskrivningsområdet n:r 236

(omfattande 1., 4. och 6. polisdistrikten samt norra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

*Schumacher, G. V., direktör.

Ledamöter.

*Bergman, A. A. A., bageriiddkare; *Bohlin, G. A., åkeriägare.

Suppleanter.

*Kessler, H. O., direktör; *Wallin, G. F., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet n:r 237

(omfattande södra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

*Johansson, H., grosshandlare.

Ledamöter.

*Andrée, A. L., direktör; *Sellberg, A. Z. L., åkeriägare.

Suppleanter.

*Krook, E., direktör; *Nilsson, N. E., grosshandlare.

Hästutskrivningsområdet n:r 238

(omfattande norra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

*Malmström, C. G. T., åkeriägare.

Ledamöter.

*Erikson, E. H., disponent; *Lundström, J. A., åkare.

Suppleanter.

Två vakanta.

Hästutskrivningsområdet n:r 239

(omfattande norra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarls-gatorna).

Ordförande.

*Rosenqvist, P. I., direktör.

Ledamöter.

*Eriksson, F. H., åkeriägare; *Lindholm, J. M., fabrikör.

Suppleanter.

*Lindholm, E. M., disponent; *Svensson, K. Hj. M., cigarrhandlare.

Hästutskrivningsområdet n:r 240

(omfattande södra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarls-gatorna).

Ordförande.

*Bergstrand, C. P., förvaltare.

Ledamöter.

*Hjort, C. A., kontorschef; *Rylander, A. A., grosshandlare.

Suppleanter.

*Hagen, K. A., disponent; *Zimmerman, K. S., f. d. hyrverksägare.

Hästutskrivningsområdet n:r 241

(omfattande 7. polisdistriktet).

Ordförande.

*Granholm, C. H., direktör.

Ledamöter.

*Andersson, C. J., grosshandlare; *Reichenberg, H. A., f. d. disponent.

Suppleanter.

*Johansson, K. F., restauratör; *Dahl, C. F., ingenjör.

Mönstringskommissionerna.

För varje hästutskrivningsområde skall finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de

uttaga hästarna och anspanssfordonen med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk. Mönstringskommission består av tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagningsnämnd bland dess ledamöter för en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktiges val förrättades den 21 december 1915 för perioden 1916—1919; fyllnadsval förrättades den 17 april 1916, 19 febr. och 17 dec. 1917.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 232.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Skoglund, P. E., direktör; *Birath, E. C., stallmästare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 233.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Nilson, C. E., arrendator; *Nilsson, N. P., förvaltare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 234.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Piehl, C. G. F., direktör; *Eriksson, F. K. T., kamrerare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 235.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Wennberg, F. J. A., disponent; *Sjögren, R. W., grosshandlare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 236.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Hermansson, C. K., direktör; *Andersson, Fr. A., byggmästare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 237.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Lindholm, J. M., fabrikör; *Höök, K. V., grosshandlare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 238.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Schröder, C. G. C., bageriälskare; en vakant (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 239.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*von Wachenfelt, M. W. F., agronom; en vakant (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 240.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Liljedahl, F. G., direktör; *Lindeblad, A. A. H. G., förvaltare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet n:r 241.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Nauckhoff, H. F. V., f. d. kapten; *Wennberg, N. L., grosshandlare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Automobilkommissionerna.

Enligt § 26 av lagen den 2 juli 1915 angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) indelas riket genom beslut, som av konungen meddelas, i automobilmönstringsdistrikt, och skall för varje sådant distrikt finnas en automobilkommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av konungens befallningshavande var för sitt län årligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen uttagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommissionen skall, i enlighet med vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes, bestå av tre i automobilers konstruktion och skötsel kunniga ledamöter, av vilka redan i fredstid en utses av militär myndighet och en av konungens befallningshavande samt den tredje jämte en suppleant för denne för en tid av fyra kalenderår i september månad det år valperioden utlöper väljes av vederbörande landsting eller stad, som ej i landsting deltagit. Den militäre ledamoten tjänstgör som ordförande. Stockholm utgör enligt kungl. kungörelsen den 13 aug. 1917 två automobilmönstringsdistrikt. Stadsfullmäktiges val ägde rum den 20 sept. 1915 och 17 sept. 1917 för åren 1916—1919; fyllnadsval förrättades den 4 och 18 mars 1918.

Första distriktet

(omfattande 1., 6., 7. och 9. polisdistrikten).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Lavén, N., inspektionskonstapel; *Rundquist, V. A., grosshandlare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Sf.
valda
led-
och
rev.

Sf-valda led. och rev. **Andra distriktet** (omfattande 2.—5. samt 8. och 10. polisdistrikten).
Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

*Hörberg, N. J. J:son, v. konsult, grosshandlare;
*Piehl, C. G. F., direktör (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Handelskunniga ledamöter i rådhusrätten.

Se under rådhusrätten (sid. 32).

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasch.

Se under rådhusrätten (sid. 32).

Gode män för förmynderskap.

För tillsyn å förmyndares förvaltning av omyndigas egendom i de fall, då de omyndiga för sina angelägenheter icke äro lydande under förmyndarkammaren (frälse myndlingar), väljas enligt lagen den 18 april 1884 av stadsfullmäktige gode män för fyra år. Denna tillsyn gäller dock endast förmynderskap, som inträtt före den 1 jan. 1917, efter vilken tid alla förmynderskap lyda under förmyndarkammaren.

Senaste valet förträttades den 16 okt. 1916 för åren 1917—1920.

Gode män.

Boije af Gennäs, S. J. A., f. d. rektor; von Krusenstjerna, W. E., f. d. överste; Leijonhufvud, C. G. E. Arson, frih., statskommissarie; Ridderstolpe, F. A., frih., f. d. major; Stuart, J. M., f. d. riddarhussekreterare.

Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbildning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige valde den 3 december 1917 för tiden till 1923 års utgång sex gode män.

Gode män.

Bergstedt, P., ingenjör, stadsfullm.; Kjellquist, C. J., lantbrukare; Milton, G. E., lantmätare; Rendahl, J. F., kamrerare; Rubin, S. T. S., fil. dr., ff. professor; Wretling, E. P., civilingenjör.

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

I brev till medicinalstyrelsen av den 12 okt. 1906 har kungl. maj:t förklarat, att det sjukhus, som förut benämnts Stockholms stads och läns kurhus, hädanefter skall kallas »sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus». Direktionen består av överståthållaren (självskriven ordf.), förste stadsläkaren i Stockholm och förste pro-

vinsialläkaren i Stockholms län (självskriven) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa väljas stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För revision av sjukhusets räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen två revisorer med lika många suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter. Sjuka från Stockholms stad, som lida av könssjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlagga en avgift av 2 kr. per dag. Till sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. Staden disponerar 100 platser, länet 67, därav 16 för barn. 2 dec. 1918 (fyllnadsval den 27 jan. 1919) och av revisorer den 13 jan. 1919.

Självskriven ordförande.

Ramstedt, J. O., överståthållare.

Självskrivna ledamöter.

Andersson, L. I., förste stadsläkare; Stéenhoff, G. J. V., förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör (för åren 1919—1922); Edberg, K. Th., snickarmästare (för åren 1917—1920); Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm. (för åren 1917—1920); Staf, O. L., kakelugnsmakare (för åren 1919—1922).

Övriga ledamöter.

(Valda av landstinget.)

Fant, F., f. d. direktör; Källman, G. W., riksdagsman.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hultgren, f. Östberg, Gerda (för åren 1919—1920); Gustafson, H. A., journalist, stadsfullm. (för åren 1919—1920).

Övriga suppleanter.

(Valda av landstinget.)

Janse, A., överstelöjtnant; Eriksson, A., direktör.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års förvaltning valda revisorer.

Bratt, I., med. dr., direktör; Linde, N., förtroendemän, stadsfullm.; Zetterlund, A. V., syssloman (suppl.); Lagergren, J. E., distriktsläkare (suppl.).

Övriga revisorer.

(Utsedda av Stockholms läns landsting.)
Gustafsson, J. G., förvaltare; Husén, J. O., lantbrukare; Upmark, J., godsägare (suppl.).
Enbergh, E., skräddarmästare (suppl.).

Serafimerlasarettets direktion.

Enligt kungl. brevet till Serafimerlasarettets direktion den 31 maj 1888 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, samt lasarettets överläkare och överkirurg såsom självskrivna jämte två, valda för en tid av fyra år den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Senaste valet ägde rum den 18 sept. 1916 för tiden t. o. m. utgången av september månad 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Sundberg, G. E., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Åkerman, J. H., professor (överkirurg); **Holmgren, I. F.**son, professor (överläkare, direktör); **Linroth, K. M.**, f. d. generaldirektör, vice ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Ramstedt, J. O.**, överståthållare, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Fant, F.**, f. d. direktör (utsedd av landstinget).

Kamrerare: **Wessman, F. K. A.**, kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström, K. R. A.**, amanuens i finansdepartementet; syssloman: **Bergman, P. O. J. N.**

Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stortorget 18—20, St.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna fredagar) 11,30—12,30; rt. 80 11.

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforallstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, Nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligast ekonomiska frågor rörande Högre lärarinneseminariet och den därmed förenade Normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid Högre lärarinneseminariet; samt handhaver vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid Högre latinläroverket å Norrmalm och Högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid Högre realläroverket å Norrmalm och Högre

realläroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid Nya elementarskolan samt rektor vid Högre lärarinneseminariet. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921.

Instruktion. Kungl. instruktion den 2 dec. 1905 för direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Höglund, O. M., fil. dr., f. d. grosshandlare; **Rabe, P. R.**, bankdirektör.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.; **Söderblom, L. O. J.**, ärkebiskop; **Hammarsten, F.**, kyrkoherde (utsedd av konsistorium); **Hafström, T. A. E.**, rådman (utsedd av magistraten); **Örtenblad, O. G.**, rektor; **Svedelius, C.**, rektor; **Lindblom, K. A.**, rektor; **Bohlin, K. H.**, rektor; **Fähræus, G. R.**, rektor.

Kamrerare: **Mattson, R.**, lektor; sekreterare: **Eljesson, G. E.**, läroverksadjunkt.

Stockholms högskolas styrelse.

Styrelsen utgöres av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av Svenska akademien, två av Vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 och av revisorer den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm. (för åren 1919—21); ***Juhlin-Dannfelt, C. G.**, vice auditör, stadsfullm. (för tiden till 1919 års utgång).

Övriga ledamöter.

Wachtmeister, H.son, greve, f. d. generaldirektör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Kinander, C. E.**, direktör, riksgäldsfullm. ordf., vice ordf. (vald av högskolans styrelse); **Bendixson, I. O.**, professor, stadsfullm., rektor; **Montelius, G. O. A.**, f. d. riksantikvarie (vald av Svenska akademien); **Arrhenius, S. A.**, professor, in-

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

spektor, **Dahlgren**, E. W., f. d. riksbibliotekarie (valda av Vetenskapsakademien); **Stjernberg**, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).
Sekreterare: **Lindhagen**, A., assessor i Svea hovrätt, ledamot av lagberedningen; kassaförvaltare: **Regnstrand**, J. O., jur. kand.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1918 års förvaltning utsedda
revisorer.*

Larsson, G. A., aktuarie; **Tigerschiöld**, H. E., kansliråd; **Wickman**, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Kobb, G., professor (utsedd av kungl. maj:t); **Phragmén**, L. E., f. d. professor (vald av Vetenskapsakademien).

Tekniska skolans i Stockholm styrelse.

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 utgöres skolans styrelse av en ordförande, som av kungl. maj:t förordnas, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid Tekniska högskolan, en av Akademien för de fria konsterna och en av Svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 16 sept. 1918 och avser tiden 1 okt. 1918—30 sept. 1921.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Ramström, C. A., direktör.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av Akademien för de fria konsterna); **Wettergren**, E., intendent (utsedd av Svenska slöjdföreningen); **Ljunberg**, K. J., professor (utsedd av Tekniska högskolans lärarekår); **Möller**, C. O., generaldirektör, ordf.; **Thiel**, A. S., grosshandlare (utsedda av kungl. maj:t); **Thorén**, T., arkitekt, rektor.

Sekr.: **Henriques**, E., hovrättse. o. notarie; bibliotekarie: **Efvergren**, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: **Laurentz**, W., grosshandlare.

Stockholms borgarskolas styrelse.

Skolan är stiftad av sällskapet Redliga förbundet 1836, kommunalunderstödd sedan 1882. Andamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete. Skolans styrelse består fr. o. m. 1914 års ingång av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av Borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För

granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter skedde den 4 dec. 1917 (fyllnadsval den 17 juni 1918) och av revisor den 13 jan. 1919.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

***Borge**, O. F., fil. dr. (för åren 1916—19); **Brodin**, J. E., f. d. rektor (för åren 1918—21); ***Larsson**, O. E., folkskollärare, stadsfullm. (till utgången av år 1919); **Lund**, C. J., skrädderidkare, stadsfullm. (för åren 1918—21), kassakontrollant; ***Lundberg**, K. L., direktör (för åren 1916—19); ***Nordgren**, R. E., prakt. läkare (för åren 1916—19); **Wassberg**, A., överlärare (för åren 1918—21); en vakant (för åren 1918—21).

Övriga ledamöter.

Almström, K. W., disponent, **Carlson**, L. Fr., grosshandlare, **Collijn**, J. A., grosshandlare, **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde, stadsfullm., **Laurentz**, W., grosshandlare, kassaförvaltare, **von Rosen**, G. P. A., greve, f. d. hovrättsråd, **Östberg**, J., f. d. kammarrättsråd, stadsfullm., ordf. (valda av Borgarskolesällskapet); **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm. (vald av Stockholms hantverksförening).

Skolchef: **Fischier**, P. E. M., rektor.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1918 års förvaltning utsedd
revisor.*

Lidman, C., överlärare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av Sällskapet för Borgarskolans befrämjande).

Wennberg, F. J. A., grosshandlare; **Ringholm**, K. E., direktör.

Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland skeppsredare, sjökaptener och andra för uppdraget lämpliga män. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 3 dec. 1917 sju ledamöter för tiden 1918—19.

Ledamöter.

***Hollsten**, E. B., f. d. kommandörkapten, vice ordf.; ***Holmström**, G. Hj., sjökaptten; ***Isakson**, C. J. A., skeppsbyggeriinspektör; ***Linder**, D. U. V., generallotsdirektör, ordf.; ***Ramberg**, J. C., sjökaptten; ***von Sydow**, B. R., kapten; ***Thelander**, C. T. F., ingenjör, stadsfullm.

Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således fr. o. m. 1913 i styrelsen insätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 och av revisorer den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, ord f. (för tiden till 1922 års utgång); **Stockman**, G., bankdirektör (för tiden till 1920 års utgång); **Söderlind**, J. G., byråchef, kassad ir. (för tiden till 1922 års utgång); **Wassberg**, A., överlärare (för tiden till 1920 års utgång).

Övriga ledamöter.

Fant, F., f. d. direktör, skolans inspektör, **Åkerlund**, E. G. H., godsägare (valda av Stockholms läns landsting); **Bärg**, A. J., riksdagsman, **von Eckermann**, C. W. T., kammarherre, (valda av Södermanlands läns landsting); **Lundborg**, J. A., grosshandlare (vald av Västmanlands läns landsting); **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk, **Westerlund**, J. A., kyrkoherde (valda av Östergötlands läns landsting); **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolinspektör (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Kahlström**, K. R., hemmansägare (vald av Gottlands läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Billing, f. Wulff, Ella, fru (för tiden till 1920 års utgång); **Björling**, J., folkskollärare (för tiden till 1922 års utgång); **Enell**, H. G. O., apotekare (för tiden till 1920 års utgång); **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (för tiden till 1922 års utgång).

Övriga suppleanter.

Borell, K. G. T., revisionssekreterare, en vakant (valda av Stockholms läns landsting); **Lindblad**, E. A., domärintendent, **Strutz**, O., överbanmästare (valda av Södermanlands läns

landsting); **Uggla**, C. G., häradshövding (vald av Västmanlands läns landsting); **Beckman**, K., lektor, **Vahlquist**, C. F., regementsläkare (valda av Östergötlands läns landsting); **Evers**, E., kyrkoherde (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Jansson**, Hj., lektor (vald av Gottlands läns landsting).

Sekreterare och kamrerare: **Holmström**, K. E., notarie i domänstyrelsen.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års förvaltning valda revisorer.

Ljunggren, A., direktör; **Forsell**, J. A. S:son, expeditionsförare (suppl.).

Övriga revisorer.

Bergström, J., kamrerare, **Gustafsson**, J. G., förvaltare (valda av Stockholms läns landsting); **Tigerschiöld**, H. E., kansliråd (vald av Södermanlands läns landsting); **Larsson**, V., riksdagsman (vald av Västmanlands läns landsting); **Burén**, A., bruksägare (vald av Östergötlands läns landsting); **Fröding**, O. H., lektor (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Larsson**, K. L. J., hemmansägare, riksdagsman (vald av Gottlands läns landsting).

Suppleanter.

Husén, J. O., lantbrukare, **Enbergh**, E., skräddarmästare (valda av Stockholms läns landsting); **Kumlin**, E. W., godsägare (vald av Södermanlands läns landsting); **Hult**, A., riksdagsman (vald av Västmanlands läns landsting); **Hagberg**, O., direktör (vald av Östergötlands läns landsting); **Ljungberg**, V., politierådman (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Moberger**, E., folkskolinspektör, riksdagsman (vald av Gottlands läns landsting).

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstad, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltaga, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. Går ej folkmängden upp till trettio tusen, väljes dock en ledamot. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev.

sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län.

Senaste valet ägde rum den 2 dec. 1918 för år 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Cederborg, A., direktör, stadsfullm.; **Hafström**, A. Hj. F., rådman; **Herlitz**, K. G., vice häradshövding, stadsfullm.; **Larsson**, O. E., folkskollärare, stadsfullm.; **Löven**, S. A., försäkringsdirektör, stadsfullm.; **Lundberg**, C. A., f. d. rektor; **Martin**, E. D. W., krigsdomare; **Ramstedt**, J. O., överståthållare; **Schlytern**, F. H., f. d. byråchef; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Tigerschiöld**, H. E., kansliråd; **Wassberg**, A., överlärare; **Örtenblad**, O. G., rektor.

Övriga ledamöter.

Almqvist, K. Fr. G., godsägare; **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolläroinspektör; **Bärg**, A. J., riksdagsman; **Ekwall**, G., lantbrukare; **Ericsson**, J. A., häradshövding, riksdagsman; **Ericsson**, J., riksdagsman; **Fant**, F., f. d. direktör; **Forsman**, P. A., disponent; **Fähræus**, F. I., domprost; **Gustafsson**, C., disponent; **Jansson**, J., lantbrukare; **Juhlin**, J. M., godsägare; **Karlsson**, J. O., borgmästare; **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk; **Larsson**, O., direktör; **Lind**, Th., arrendator; **Lindblad**, E., domänintendent; **Lundberg**, J. A., grosshandlare; **Pers**, A., redaktör; **Pettersson**, D., riksdagsman; **Sterne**, A. J., riksdagsman; **Tamm**, G., förutv. statsråd, hovstallmästare; **Vahlqvist**, C., regementsläkare; **Uggla**, C. G., häradshövding; **Åkerlund**, E., godsägare; **Östberg**, G. F., godsägare; **Österberg**, G., redaktör.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Bjurström, D. A., grosshandlare; **Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor; **Edberg**, K. Th., snickarmästare; **Hagman**, E. O., måleriarbetare, förtroendeman; **Hollsten**, E. B., f. d. kommandörkapten; **Kämpe**, K. A., byggnadssnickare, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman, stadsfullm.; **Malmsten**, K. A., med. d.r.; **Nilson**, A. G., direktör; **Stockman**, G., bankdirektör; **Svensson**, J., fabrikör; **Wellin**, Bertha, sjuksköterska, stadsfullm.; **Wiberg**, G. E., platsexpeditör.

Övriga suppleanter.

Andersson, A. A., lantbrukare; **Andersson**, E., f. d. riksdagsman; **Beck-Friis**, C. J., frih., disponent; **Borell**, Th., revisionssekreterare; **Brolinsson**, P. A., godsägare; **af Burén**, C., bruksägare; **Cronstedt**, Fr. W., greve, kammarherre; **Erikson**, A., direktör; **Fjellander**, G. H., förste provinsialläkare; **Fröier**, I., folkskollärare; **Gustafsson**, G., f. d. riksdagsman; **Henricson**, A., lantbrukare; **Jakobsson**, J., landstingsman; **Johansson**, G., riksdagsman; **Jonsson**, J., landstingsman; **Kättström**, K., landstingsman; **Modig**, A., riksdagsman; **Molander**, A., organist; **Möller**, O., ingenjör; **Nettelblad**, Hj., direktör; **Sundberg**, A., godsägare; **Upmark**, J. A., godsägare; **Wernberg**, E. A., godsägare; **Wetterling**, F., rektor; **Wilen**, A., kamrerare; **Åkesson**, N., förste provinsialläkare.

Delegerade för förvaltning av byggnadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.

Värden av byggnadskassan åligger rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade.

Valet av de senare ägde rum den 7 dec. 1914 för obestämd tid.

Av stadsfullmäktige valda delegerade.

Juhlin-Dannfelt, C. G., vice auditör, stadsfullm.; **Stockman**, G., bankdirektör.

Övriga ledamöter.

Bohlin, K. H., rektor (självskriven), ord.f.; **Rydberg**, C. F., läroverksadjunkt (vald av läroverkskollegiet).

Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.

När riksdagen år 1904 beslöt en reform av allmänna läroverken, med införande av realskoleexamen och omreglering av lärarnas löner, bestämdes även ändrade grunder för lärjungeavgifternas utgående. I samband därmed bestämdes, att stadsfullmäktige i resp. städer skulle för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och ifrågakommande klassföreståndare i varje fall. För Stockholm valde stadsfullmäktige till dessa nämnder första gången provisoriskt den 21 december 1904 för ett år, andra gången den 1 december 1905 för två år (1906, 1907) enligt instruktion för näm-

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

derna den 31 december 1904. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer (se nedan sid. 263, 264).

Det senaste valet ägde rum den 3 dec. 1917 för åren 1918—1919.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Sandberg, H. T., f. d. bokauktionskommissarie;
*Weidenhayn, P. A., banktjänsteman.

Suppleanter.

*Gullberg, O. Hj., f. d. förste aktuarie; *Kinman-
son, H. S., byrådirektör, stadsfullm.

Kronoombud.

von Wolcker, E. J., f. d. kammarrättsråd.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Dahlberg, A. E., rådman; *Widtskiöld, J., kam-
rerare.

Suppleanter.

*Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; *No-
rén, A. J. N., byggnadsingenjör, stadsfullm.

Kronoombud.

Neumüller, O. E., direktör.

Högre realläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Alfvén, K. A., prakt. läkare; *Wassberg, A., över-
lärare.

Suppleanter.

*Borge, O. F., fil. dr.; *Granholm, C. H., direktör.

Kronoombud.

Hallberg, H. E., kyrkoherde.

Högre realläroverket å Östermalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Brundin, F. A., direktör; *Lovén, E. A., gross-
handlare.

Suppleanter.

*Blomqvist, A., överlärare; *Nordquist, E. A.,
direktör.

Kronoombud.

Källander, A. J., kyrkoherde, stadsfullm.

Nya elementarskolan.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Bäckström, E. G. M., f. d. byråchef; *Lidell, Fr.
J., handlande.

Suppleanter.

*Lindmark, K. A., byggnadsingenjör; *Söderberg,
J. G., f. d. överlärare.

Kronoombud.

Améen, H. E. L., jústitieråd.

Jakobs realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Haak, O. K., direktör; *Laurentz, W., gross-
handlare.

Suppleanter.

*Buhre, K. B., generaldirektör; *Ekman, V. R.,
direktör, stadsfullm.

Kronoombud.

Rundquist, C. A., rådman.

Katarina realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; *Lars-
son, G., byggmästare.

Suppleanter.

*Bergh, A., överlärare; *Karlson, E. A., snickar-
mästare.

Kronoombud.

Neumüller, O. E., disponent.

Kungsholmens realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Olsson, N. M., skomakeriidkare; *Staf, O. L.,
kakelugnsmakare.

Suppleanter.

*Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm.;
*Ljunggren, A., direktör.

Kronoombud.

Hellsten, F. W., syssloman.

Vittnen vid den muntliga prövningen i realskoleexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 bestämmes, att vid den muntliga prövningen i realskoleexamen skola närvara utom eforns eller inspektor minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1919 ägde rum den 28 april 1919.

Sf. valda led. och rev. Högre latinläroverket å Norrmalm.

d'Ailly, G. A. H., byråchef, stadsfullm.; Berg, J. H., extra undervisningsråd; Kinmanson, H. S., byrådirektör, stadsfullm.; Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm.; Sjögren, P. A., fabrikör.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; Kolmodin, C. O. B., f. d. tullkontrollör; Müller, J., f. d. lektor; Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; Piehl, C. G. F., civilingenjör, direktör.

Högre realläroverket å Norrmalm.

Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.; Granholm, C. H., direktör; Nycander, O. J. T., direktör; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Sällström, G. F. W., ingenjör.

Högre realläroverket å Östermalm.

Anderson, K., korrekturläsare, stadsfullm.; Borge, O. F., fl. dr., bibliotekarie; Broman, J. W., direktör; Lindqvist, N. A., postmästare; Mörk, P. A., f. d. bankkassör.

Jakobs realskola.

Carli, E. J., överlärare; Haak, O. K., direktör; Hasselrot, C. A., byråchef; Nyholm, H., direktör; Ström, O. F., redaktör, stadsfullm.

Katarina realskola.

Allander, A. P., sekreterare i järnvägsstyrelsen; Fröander, S. G., kontorschef; Munthe, H. A. R. W., rektor; Persson, P. E., överlärare; Westin, H., intendent hos generalpoststyrelsen.

Kungsholmens realskola.

Hult, C. A., konsulterande ingenjör; Jonsson, J. A., andre folkskolinspektör; Olsson, J., överlärare; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Sundberg, S. K., trafikinspektör.

Palmgrenska samskolan.

Ekstrand, Å. G., f. d. överingenjör; Enger, J., postdirektör; Hjorth, J. E., direktör; Sidner, Hedwig Ch. M., seminarielektor; Wassberg, A., överlärare.

Detthowska skolan.

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.; Eklund, J. L., fabrikör; Grönfors, G. B. V., direktör; Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; Palmér, f. Dillner, Signe E., professorska.

Grevesmühlska samskolan.

Albihn, K. J. A., ingenjör; Hedin, Clara Ch. H., fröken; Lundberg, K. L., direktör; Rydin, S. L. H., generaldirektör; Widerström, Karolina O., prakt. läkare.

Stockholms samgymnasium.

Bagge, G. A., docent, stadsfullm.; Holmström, J. G., föreståndare för telegrafverkets undervisningsanstalt; Lidman, C., överlärare, stadsfullm.; Quint, Stina, redaktör; Tigerschiöld, H. E., kansliråd.

Städernas allmänna brandstodsbolags kommitté för Stockholm.

På varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, skall finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter, av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, jämte två suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Det senaste valet ägde rum den 17 dec. 1918.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; Elméus, C. K. J., arkitekt; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.; Österlöf, O., byggmästare.

Av styrelsen utsedd ledamot.

Jonsson, A., försäkringstjänsteman.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Berggren, C. D., kamrerare; Hansson, E., byggmästare.

Likvidatorer för Stockholms södra spår-vägsaktiebolag i likvidation.

Stockholms södra spårvägsaktiebolag, i vilket staden år 1908 ingick som delägare (med rätt att utse två styrelseledamöter och en revisor), överlät år 1918 till ab. Stockholms spårvägar (se nedan) sin egendom och tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm samt trädde därefter i likvidation.

Likvidatorer.

(Utsedda av bolagsstämman.)

Hjortberg, E. G., direktör; Lagerholm, O. W., fil. lic., f. d. fabriksidkare; Lundin, E., direktör; Nordwall, B. I. S., kamrerare; Östberg, G., kapten.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms spårvägar.

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avdelning och ett bankkonsortium beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikering av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionistens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skall utgöras minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier à 50 kr., fördelade å tvenne grupper, serien A och serien B med lika stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., har tecknats av Stockholms stad och likviderats genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medföra viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, har ab. Stockholms spårvägar numera övertagit även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet har bolagets aktiekapital ökats från 24 till 29,6 milj. kr., varvid hälften av de nytvunna aktierna tillfallit staden. Dessutom har i och för ersättning för koncessionens förlängning utgivits ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillfallit staden, som härigenom erhållit absolut aktiemajoritet i bolaget.

Bolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till $\frac{1}{20}$ röst). För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktiges val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 för tiden till 1921 års utgång och senaste val av revisorer den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byråchef, stadsfullm.; Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; Wahl, G. A., montör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

(Utsedda av bolagsstämman.)

Cederström, R. S. C. T., hovmarskalk; Nyman, V., ombudsman i Stockholms enskilda bank; Rydin, S. L. H., generaldirektör, ordf.; Sjö-dahl, J., grosshandlare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Forssberg, E. V., direktör; Juhlin-Dannfelt, C. G., vice auditör, stadsfullm.; Nilsson, F. O. V., bageriäldkare, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

(Utsedda av bolagsstämman.)

Almström, K. W., disponent; Dieden, G., byrådirektör; Nehrman, Hj., generaldirektör.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Welin, K. G. A., trafikdirektör; Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm.; Jonsson, J. A., andre folkskolinspektör (suppl.); Hultman, G. H., civilingenjör, stadsfullm. (suppl.).

Övriga revisorer.

(Utsedda av bolagsstämman.)

Berghman, I., grosshandlare; Holmström, H. J., ingenjör, revisor (suppl.).

Styrelsen för Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äger den i styrelsen insätta en ledamot ävensom en ledamot av revisionen.

Stadsfullmäktiges val av ledamot ägde rum den 31 mars 1919 för tiden till och med nästa års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolagsstämman.)

Bäckström, J. W., grosshandlare, vice ordf.; Lagergren, K. A., major; Norström, E. G., f. d. kanslisekreterare, ordf.; Roos, A., ingenjör, verkst. direktör; Sjögren, S. A. Hj., professor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års förvaltning vald revisor.

Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

(Utsedda av bolagsstämman.)

Nathorst-Böös, E. J., vice häradshövding; Uppmark, J., godsägare.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev. Styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

På grund av rântegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äga stadsfullmäktige tillsätta en styrelseledamot och en revisor.

Stadsfullmäktiges val av ledamot ägde rum den 31 mars 1919 för tiden t. o. m. 1922 års bolagsstämma samt av revisor den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Dahlberg, A. E., rådman.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolaget, en utsedd av kungl. maj:t.)

Beskow, E. A., statssekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Kamph, A. O. L.,** verkställande direktör; **Murray, W.,** landshövding, vice ordf.; **Nachmanson, J.,** bankdirektör; **Serrander, M.,** ingenjör; **Söderberg, O. A.,** generalkonsul; **Tamm, H. S.,** bankdirektör, ordf.; **Wrede, F. C. F. Sson,** greve, ryttmästare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års förvaltning vald revisor.

Welin, K. G. A., trafikdirektör.

Övriga revisorer.

Beckius, A. M., länsassessor (utsedd av kungl. maj:t); **Byström, A. H.,** överste; **Fahlroth, J. H. S.,** länsassessor; **Karlsson, J. O.,** borgmästare.

Styrelse för bron Ropsten—Lidingön

(Lidingöbrostyrelsen).

Brostyrelsens kontor i staden: **Karlavägen 36, Ö.; rt. 302 93;** kontorstid: 2—4; kontor vid Ropsten: **rt. 234 51.**

Jämligt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö köping den 16 okt. 1916 träffat avtal om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön skall anläggningens utförande och framtida drift ombesörjas av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande jämte suppleant, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö kommunalfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även en revisor med en suppleant. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1919 har Lidingöbrostyrelsen även övertagit förvaltningen av flottbron mellan Ropsten och Lidingön under den tid, som återstår, innan den fasta bron blir färdig.

Val till styrelsen förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 26 mars och av Stockholms stadsfullmäktige den 2 april 1917. Stadsfullmäktiges val av revisorer ägde rum den 13 jan. 1919.

Ordförande.

Hansen, F. V., generaldirektör.

Suppleant för ordförande.

Wijnblad, O. J. F., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Kreüger, H., civilingenjör, professor; **Lamm, H. F.,** grosshandlare, stadsfullm.; **Roberg, Th.,** konsul; **Wahl, G. A.,** montör, stadsfullm.; **Wallenberg, J. O.,** kapten, direktör; **Vinberg, S. W.,** överingenjör, stadsfullm.

Av Lidingö köpings kommunalfullmäktige utsedda ledamöter.

Dalén, N. G., direktör; **Hasselquist, N.,** direktör; **Oldenburg, U.,** vice häradshövding; **Petersson, G. A.,** president; **Raaschou, Th.,** bankdirektör; **Thorngren, K.,** överingenjör.

Av stadsfullmäktige utsedda suppleanter.

Bernström, P. R., f. d. löjtnant, direktör; **Elméus, C. K. J.,** arkitekt; **Tengdahl, K. A.,** ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; **Thelander, C. Th. F.,** ingenjör, stadsfullm.

Av Lidingö köpings kommunalfullmäktige utsedda suppleanter.

Harring, K. G., rådman; **Markman, N. F.,** notarie; **Semler, C.,** ingenjör; **Wikstrand, K.,** byggmästare.

Sekreterare.

Malm, F., bitr. sekreterare och ombudsman i vattenfallsstyrelsen.

Kontrollant vid brobyggnadsarbetet.

Nordendahl, E. H., civilingenjör.

Byggnadsutskott.

Ordf. och hans suppl. samt hrr **Kreüger, Vinberg, Hasselquist** och **Semler.**

Underhandlingsutskott.

Ordf. och hans suppl. samt hrr **Lamm, Thelander, Petersson** och **Raaschou.**

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av 1918 års förvaltning.

Hagelquist, K. F. P., sjökaptän; **Sandberg, H. K. A.,** bankkassör, stadsfullm. (suppl.)

Övriga revisorer.

(Utsedda av Lidingö köpings kommunalfullmäktige.)

Axelsson, P. E., bankdirektör; en vakant (suppl.)

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av byggnader på Stockholms stad tillhörig mark. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Stadsfullmäktige hava den 27 april 1916 beslutat förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning.

Jämlikt § 7 i den för bolaget den 25 sept. 1908 fastställda bolagsordning äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i styrelsen samt jämlikt § 8 en revisor och suppleant för denne.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 31 mars 1919 för tiden till 1920 års ordinarie bolagsstämma samt av revisor den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm., ordf.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolagsstämman.)

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; Lagerheim, C. H. T. A., f. d. generaldirektör; Magnusson, K. G., överingenjör; Meurling, C. H. F., fastighetsdirektör.

Av stadsfullmäktige vald suppleant.

Yngström, P., jur. kand., advokat.

Övriga suppleanter.

(Valda av bolagsstämman.)

Staël von Holstein, Ch. Mathilda, jur. kand., stadsfullm.; Wiberg, E. A., föroendeman, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm. (jfr ovan); Brunzell, O., möbelhandlare (suppl.).

Övriga revisorer.

(Valda av bolagsstämman.)

Pählman, A. E., stadsingenjör; Åbergsson, Anna M. A., fröken; Ekström, A. I. Fr., fabrikör (suppl.).

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms-systemet.

Enligt förordningen av den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två

styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Överståthållarämbetet har den 1 oktober 1918 beslutat antaga det av ab. Stockholms-systemet ingivna anbud å övertagande för tiden 1 jan. 1919—31 dec. 1921 av rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har tidigare, under åren 1914—1918, innehaft koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1919—1921 skedde den 2 dec. 1918.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Lindqvist, F. L., föreståndare; Lund, C. J., skräderiidkare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bergenholtz, F. E., generalkrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Bratt, I., med. dr., verkst. dir., Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (valda av bolagsstämman.)

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hallgren, L. G., järnkramhandlare, stadsfullm. (förste suppl.); von Koch, R. G. H., statens fattigvårdsinspektör (andre suppl.).

Övriga suppleanter.

En vakant (utsedd av kontrollstyrelsen); Peyron, A. E., kanslisekreterare, vice verkst. dir. och kassadirektör; Wahl, G. A., montör, stadsfullm. (valda av bolagsstämman.).

Direktionen för änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

Rörande denna kassa, se nedan sid. 286 och 331.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

(Bostadsfond.)

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter. Ordföranden erhåller 500 och varje ledamot 350 kronors arvode.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 6 dec. 1915 för tiden 1916—20 (fyllnadsval den 2 dec. 1918) och revisorer den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Fries, f. Fagerlin, Anna K. S., fru.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

*Av fattigvårdsnämnden vald
ledamot.*

Bohman, H. E. M., justitieråd, ordf.

Övriga ledamöter.

Lindblom, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör, **Hansson**, E., byggmästare (valda av övriga ledamöter); **Alrutz**, A. O., f. d. byggnadschef (utsedd av överståthållarämbetet).

Sekreterare och redogörare: **Hernlund**, V., fil. d.r.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1918 års räkenskaper utsedda
revisorer.*

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.; **Österdahl**, H. M., roteman; **Andersson**, P., folkskollärare (suppl.); **Kullberg**, Elisabet M. Ch., fröken (suppl.).

**Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens
minne.**

Stiftelsen har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens tillgångar skola förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter och för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamot förträttades den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921 och av revisorer den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Lindblom**, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Av stadsfullmäktige vald suppleant.

Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.

Övriga suppleanter.

Herrström, O., byggmästare (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg**, Ebba Ch., fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1918 års räkenskaper utsedda
revisorer.*

d'Ailly, G. A. H., byråchef, stadsfullm.; **Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.; **Schultz**, L. H., direktör, stadsfullm. (suppl.); **Laurent**, V. E., prakt. läkare (suppl.).

**Styrelsen för Oscar och Maria Wik-
landers understödsfond.**

Ur stiftelsen, som förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer, sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Stadsfullmäktiges val ägde rum den 19 maj 1913 för obestämmd tid.

*Av stadsfullmäktige valda leda-
möter.*

Nilsson, F. O. V., bageriåldkare, stadsfullm.; **Wahl**, G. A., montör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Allander, A. P., sekreterare; **Eriksson**, E. G. E., förste kontorsbiträde; **Fogelmarck**, H., överingenjör, vice ordf.; **Iacobii**, G., byråchef, kassadir.; **Virgin**, I., överdirektör, ordf.

Kommittén för ett »nationalmonument».

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan ministre plénipotentiaire F. H. R. Kleen hos kungl. maj:t gjort underdånig framställning om uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument och som grundplåt för sagda ändamål överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nådigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets ävägabringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Vid den av kommittén utsatta tiden för inkommande med tävlingsförslag och kostnadsberäkning för monumentet hade 86 förslag ingivits. Bland dessa uttogos av en jury 3 förslag. Av dessa har emellertid kommittén icke ansett något böra komma till utförande.

Frågan om tävling har ansetts böra vila någon tid, men står det dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Elméus, C. K. J., arkitekt; von Friesen, S. G., fil. d.r., f. d. lektor.

Övriga ledamöter

(utsedd av chefen för civildepartementet).

Cederström, G. O., frih. f. d. professor; Ekman, J., konsul; Lundberg, J. T., professor; Lundbohm, H., disponent; Möller, C. O., generaldirektör, vice ordf.; Swartz, P. J. J., grosshandlare; en vakant.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Vakant.

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skola fullmäktige, när fondens avkastning uppgår till 25,000 kr. utöver vad som fordras till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, vars ledamöter skola vara sju. Av dessa utse stadsfullmäktige inom sig en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valet avser en tid av fem år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 nov. 1915 för tiden 1916—20, konstnärernas den 11 mars 1916. Valet av den sjunde ledamoten och dennes suppleant förrättades den 6 april 1916.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter.

H. K. H. Prins Eugen; Eriksson, C., skulptör; Hedberg, T. H., teaterchef, ordf.; von Schulzenheim, Ida, målare; Tengbom, I. J., professor; en vakant.

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.

Lilja, S. A. J., hovintendent.

Övriga suppleanter.

Bergsten, O., arkitekt; Bonnier, K. O., bokförläggare; Lindberg, E., skulptör; Palm, T., målare; Stubblius, T., arkitekt; Wilhelmsson, K. W., målare.

Sekreterare.

Oibers, G. E.

Styrelsen för »Liljevalchs konsthall».

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstupställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätselnämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj 1914, skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av fyra personer (därav en intendent för byggnaden), utsedda av drätselnämndens första avdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätselnämndens första avdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början skulle bestå av fem personer, varav tre skulle utses av avdelningen och två av utredningsmännen, varjämte intendenten finge utses av styrelsen utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

Drätselnämndens första avdelning utsåg senast den 23 okt. 1917 sina representanter för obestämd tid.

Av drätselnämndens första avdelning valda ledamöter.

H. H. K. Prins Eugen; Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.; Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Eriksson, C., skulptör; Nordström, K., målare.

Styrelsen för Svenska cancerföreningens Stockholmsavdelning.

Den 17 februari 1913 beslöto stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas Svenska cancerföreningens Stockholmsavdelning mot villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Sf-
valda
led.
och
rev.

Sfvalda led. och rev. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 31 mars 1919 för åren 1919—21 och av revisor den 13 jan. 1919 (fyllnadsval den 5 maj 1919).

Av stadsfullmäktige vald ledamot.
Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Berg, J. W., f. d. professor, ordf.; Forssell, G., professor, sek.; Forssner, J. Hj., professor; Hultgren, E. O., överläkare; Nachmansson, J., bankdirektör, skattm.; Printzsköld, O. H. R., riksmarskalk.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Klebeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; Widerström, Karolina O., prakt. läkare (suppl.).

Stockholms kooperativa bostadsförening.

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot inteckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Stadsfullmäktiges val av de två förra skedde den 13 maj 1918 med fyllnadsval den 30 sept. 1918 (för tiden till 1920 års årsmöte) och av revisor den 14 jan. 1918 (fyllnadsval den 17 juni 1918 och 5 maj 1919).

Av stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen.

Sandberg, H. K. A., bankkassör, stadsfullm., ordf.; Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm. (suppl.).

Av stadsfullmäktige vald ledamot i förtroenderådet.

Virgin, I., direktör; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm. (suppl.).

Övriga styrelseledamöter.

Björklund, C. G., journalist, stadsfullm.; Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Ferm, A. W., snickare; Fredriksson, E. A., filare; Kjellner, E. W., montör; Sundström, K. O., redaktionssekreterare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 och 1919 års förvaltning vald revisor.

Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Eklund, K., tjänsteman, stadsfullm.; Kroon, N. A., inkassör.

Bostadsföreningen Framtiden, u. p. a.

Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden u. p. a. — vars stadgar äro avfattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr bubih. nr 68 för år 1916) — iklåda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärvad tomtträtt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Stadsfullmäktiges val av de två förra (för tiden till 1920 års årsmöte) ägde rum den 31 mars 1919 och senaste revisorsval den 13 jan. 1919.

Av stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen.

Löfgren, A., sekreterare; Gentile-Sillén, Brita E., fru (suppl.).

Av stadsfullmäktige vald ledamot i förtroenderådet.

Wahl, G. A., montör, stadsfullm.; Nilsson, J. P., kamrerare (suppl.).

Övriga styrelseledamöter.

Adling, K. A. A:son, byggnadsingenjör; Dahlqvist, G. L., målarmästare; Jernberg, Chr., skrädderarbetare; Martin, E. D. W., krigsdomare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 och 1920 års räkenskaper och förvaltning vald revisor.

Billing, J. M. A., stadsbokhållare.

Övriga revisorer.

Andersson, J., handelsarbetare; Gustafsson, G. A. T., bokbindare.

Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från arvskastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor

m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller åsyftande folkets uppfostran i moralisk och sansat frisinad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, Karolinska institutet och Tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

Styrelse.

Curman, J. S., byggnadsråd; **Hasselrot, B. F. E.**, president, ordf. (utsedda av donator); dessutom tre ledamöter (utsedda av de nämnda).
Sekreterare: **Bagge, G. A.**, fil. d.r., docent, stadsfullm.

Stiftelsen Stockholms konserthus.

Enligt sitt av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 godkända reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som är avsett att uppföras i kvarteret Hästhuvudet (vid Hötorget, Kungsgatan, Sveavägen och Oxtorgsgatan) — vilket område stadsfullmäktige nämnda dag beslöt upplåta åt stiftelsen — samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodoseende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels ock i lika hög grad vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter.

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utses av den för åstadkommandet av ett konserthus verksamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som väljas för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för Musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av Musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet provas av överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter i styrelsen för tiden till 1923 års utgång ägde rum den 17 mars 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Magnusson, G. G., bankdirektör, stadsfullm:s ordf.;
Wellin, K. G. A., trafikdirektör.

Övriga ledamöter.

Philipson, S. I. W., vice häradsbörding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Branting, K. H.**, riks-banksfullmäktig, **Kjellberg, J. H. R. C.**son, bankdirektör, **Lidfors, E.**, advokat, sekr., **Marks von Würtemberg, E. T.**, f. d. justitieråd, vice ordf., **Nordqvist, J. C.**, förste hovkapellmästare, **Wallenberg, f. Nickelsen, Alice O. C.**, fru (utsedda av konserthuskommittén).

Revisorer.

Då stiftelsen träder i verksamhet först under 1919, ha revisorer detta år ej utsetts.

Poliskammaren.

(Jfr sid. 5.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper utsedda revisorer.

Mårtenson, M., fanjunkare; **Pallin, H. N.**, kapten; **Sandberg, H. K. A.**, bankkassör, stadsfullm.

Övrig revisor

(förordnad av kungl. maj:t).

Smerling, C. O., kammarrättsråd, ordf.

Förmyndarkammaren.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Hagelin, G. L., bokbindarmästare, stadsfullm.; **Lagerholm, O. W.**, fil. lic., f. d. fabriksidkare; **Lilja, S. A. J.**, hovintendent; **Löfgren, B. G.**, kamrerare.

Övrig revisor

(utsedd av Allmänna barnhuset).

Jacobson, T. A., intendent.

Allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr sid. 251 och 255.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Bjurström, D. A., grosshandlare; **Nylander, O. E.**, direktör.

Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Hafström, T. A. E., rådman; **Örtenblad, O. G.**, rektor.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev. Nya elementarskolans byggnadskassa.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Gard, A. F., advokat.

Övrig revisor

(vald av direktionen över Stockholm stads undervisningsverk).

Nyström, N. G., f. d. rådmän.

Grevesmühliska samskolan.

(Jfr sid. 268.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Forsell, J. A. Sson, expeditionsföreståndare; Widerström, Karolina O., prakt. läkare.

Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 272.)

Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.

Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm.; Malm, C. G., sekreterare; Asplund, P. J. A., faktor (suppl.).

Övriga revisorer

(valda av Arbetarinstitutsföreningen).

Berggren, C. Hj., bokhållare; Lidmark, W., kon-torsskrivare.

Stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Cederborg, A., direktör, stadsfullm.; Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm.

Övrig revisor.

Stjernstedt, S. F. A., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsen).

Stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Alexanderson, C. A., vice häradsbörj, bruks-ägare; Hedin, Alma I. S., fröken (suppl.).

Övriga revisorer

(utsedda av stiftelsen).

Cervin, C., bankir; Yngström, P., advokat; Berwald, Fr. R., fil. d.r., civilingenjör (suppl.); Öhman, E., grosshandlare (suppl.).

Aktiebolaget Stockholms arbetarhem.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Sandberg, H. K. A., bankkassör, stadsfullm.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R., frih., överstelöjtnant; Almquist, Signe, fröken; Möerner, A. K., komminister (suppl.).

Bostadsaktiebolaget Vanadislund.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Kjerrulf, G., medicinalråd.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Sterky, C. E. Th., krigsråd; Sjögren, J., hov-rätts e. o. notarie.

Aktiebolaget Hemtrefnad.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Alexanderson, C. A., vice häradsbörj, bruks-ägare; Hartzell, Selma, prokurist.

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Undervisningsanstalter.

(Skolor, yrkesskolor, föreläsningsanstalter, bibliotek etc.)

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1919: 646,850 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 20,700 kr. Denna hyresersättning utgår för vart och ett av åren 1919—1921 med 3,000 kr. vid de högre allmänna läroverken och 2,900 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementarskolan: 1,000 kr. Denna hyreshjälp utgår för vart och ett av åren 1919—1921; därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 115,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie tekningslärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 2,600 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 10,000 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter, tekningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bliva därstädes mantalsskriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1919 åt lärare vid allmänna läroverken: 11,000 kr.

Beräknad hyra för skollokalerna: 409,350 kr. Läroverkshusens underhåll: årlig kostnad 50,000 kr.

Inventariers inköp och underhåll: årlig kostnad 7,000 kr.

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1919: högst 102,800 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 30,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre flickskolorna: 15,000 kr. Tillfälligt bidrag för första halvåret 1919 till löneförbättring åt lärarinnepersonalen vid högre flickskolor¹⁾.

De tre förstnämnda bidragen äro beviljade för åren 1919—1921 att tilldelas var och en av Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan (enligt stadsfullmäktiges beslut den 19/1 1914 jämväl för undervisning i huslig ekonomi), Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor (f. d. Privata elementarskolan för flickor på Kungsholmen), Lyceum för flickor, Lychouska skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan (f. d. Realskolan för flickor), Anna Sandströms skola, Anna Schultheis' skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan samt Ählinska skolan med enahanda belopp, som av statsverket tillerkännes dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågavarande tid, avfattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till drätselnämndens första avdelning, samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

Anslaget till lönetillägg är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som inne-

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 220,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium och Beskowska skolan.

Understödda institutioner.

fattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 13 jan. 1919 utgår såsom kommunalt bidrag till tillfälligt löneförbättring för första halvåret 1919 åt lärarinnorna vid de ovan nämnda kommunalt understödda högre flickskolorna samtidigt med utbetalningen av statens bidrag för samma ändamål till kvinnlig föreståndare och kvinnlig ämneslärarinna med full tjänstgöring ett belopp av 500 kr. samt till kvinnlig timlärare och kvinnlig övningslärare 16 kr. 70 öre för veckotimme, dock att för dessa sistnämnda kategorier av lärarinnor det sammanlagda bidraget icke får överstiga 500 kr. för halvåret räknat.

Samskolor.

Tillfälligt bidrag av staden för första halvåret 1919 till löneförbättring åt lärarinnepersonalen¹⁾.

Bidraget utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 13 jan. 1919 till lärarinnorna vid Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Stockholms samgymnasium.

Tillfälligt bidrag av staden för första halvåret 1919 till löneförbättring åt lärarinnepersonalen¹⁾.

Bidraget utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 13 jan. 1919 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Beskowska skolan.

Tillfälligt bidrag av staden för första halvåret 1919 till löneförbättring åt lärarinnepersonalen¹⁾.

Bidraget utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 13 jan. 1919 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Första dödstumundervisningsdistriktet.

Stadens bidrag år 1919: 82,469: 34 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. dödstumundervisningen indelar riket för dödstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 253). § 34 i nämnda lag stadgar,

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 220,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium och Beskowska skolan.

att utgifterna för undervisning, lärares avlönning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skall bestridas av skoldistriktet.

Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 2,800 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Jakobs och Johannes församlingar (Döbelnsg. 42) samt en i Katarina församling (Fjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av sällskapet anordnade s. k. småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Katarina (1,200 kr.), Jakobs (550 kr.), Johannes (700 kr.) och Hedvig Eleonora (700 kr.) församlingar samt fattigvårdsstyrelsen i Katarina (ersättning för mat med 59 öre pr barn och dag).

Stockholms högskola.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning för år 1919: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Stadens bidrag till dyrtidshjälp för första halvåret 1919 åt högskolans professorer: 44,000 kr. (förlagsanslag).

Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1919: 3,500 kr.

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Høstterminen 1881 inskrevos de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina).

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola: högst 35,000 kr. Med avseende å förevarande bidrag hava stadsfullmäktige den 10 december 1914 beslutat: att för upprättandet och vidmakthållandet av en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola enligt uppejord plan tillskjuta det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av

högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämndens första avdelning granskat statsförslag; att med avseende å beräklandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nyssnämnda avdelning; att, därest efter avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall i högskolans böcker särskilt redovisas att användas för tackande av möjligen uppkommande brist å avdelningens i vederbörlig ordning av drätselnämndens första avdelning godkända stat för senare år under 10-årsperioden med skyldighet för högskolan att efter 10-årsperiodens slut till staden återbära vad av redovisade överskott sammanlagt återstår, efter berörda bristers tackande, samt att, ehuru anslaget beviljas f. n. för åren 1915—1924, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlöning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Den 31 mars 1919 beslöt stadsfullmäktige, att dyrtidshjälp skulle utgå till högskolans professorer för första och andra kvartalet 1919 efter enahanda grunder, som gälla för dyrtidshjälp till befattningshavare i statens tjänst, dock med frånräknande av den dyrtidshjälp, som under motsvarande tid utgår av högskolans egna medel till de ifrågakvarande professorerna, samt att för detta ändamål anvisa ett förslagsanslag å 44,000 kr. Frågan om sådan dyrtidshjälp under årets återstående två kvartal kommer att upptagas till prövning i samband med frågan om dyrtidshjälp åt stadens egna befattningshavare för samma tid.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: 3,500 kr. Anslagen hava ställts till Stockholms högskolas förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskap-

ligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt injusteras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmateriet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

Tekniska skolan.

Stadens bidrag år 1919: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för år 1919: 21,925 kr.

Bidraget utgår tillsvidade, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet.

Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 4,600 kr. till provisorisk lönereglering och 16,161 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, 414 kr. till förhöjning av ersättningen till betjäning samt 750 kr. till diverse utgifter för renhållning, uppvärmning, belysning, vattenförbrukning o. d., motsvaras av ett statsanslag till enahanda belopp och ändamål. Jfr vidare sid. 252.

Stockholms borgarskola.

*Stadens bidrag år 1919: 111,100 kr.
Extra bidrag för första halvåret 1919:
2,739: 50 kr.*

Av det förstnämnda bidraget utgår: 14,000 kr. att användas till fortsättande av skolans verksamhet i huvudsakligen samma omfattning som år 1900, 11,000 kr. för uppehållande av den år 1901 öppnade högre skolavdelningen å Normalm (allmänna språklinjen), 1,200 kr. för utvidgning av undervisningen vid den högre skolavdelningen i staden inom broarna (handelslinjen), 23,400 kr. till hyra för undervisningslokaler, 3,000 kr. för beredande av fullständig undervisning åt ytterligare 300 lärjungar vid skolans högre avdelningar (handelslinjen och allmänna språklinjen), 2,700 kr. till anordnande av undervisning i vissa ämnen vid yrkeslinjen, 5,000 kr. för vidmakthållande av den ökade verksamheten vid skolans handelslinje, högst 3,600 kr. till ersättning för sådana utgifter under år 1919, vilka skolan styrker sig hava bestritt för förhyrande av hjälplokaler för språklinjen, 13,200 kr. för beredande, enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1917, av ökad avlöning åt skolans timlärare, 9,000 kr. till bestridande av skolans allmänna omkostnader, 5,000 kr. för beredande av dyrtidshjälp åt vissa fast anställda befattningshavare samt 20,000 kr. för beredande av dylik hjälp för vid skolan anställda timlärare.

Understödda institutioner. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 3 mars 1919 utgår till skolan ett tillfälligt bidrag av 2,739:50 kr. för beredande under första halvåret 1919 av dyrtidshjälp åt skolans föreståndare och sekreterare samt åt två amanuenser å rektorsexpeditionen, tre ordinarie lärare i maskinskrivning och fyra vaktmästare, med 50 % å i respektive fall från borgarskolan utgående avlöningar.

Borgarskolan åtnjuter för sin föreläsningsverksamhet ett statsbidrag av 1,300 kr. Jfr vidare sid. 252.

Grevesmühliska samskolan.

Stadens bidrag år 1919: högst 15,000 kr.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klas-sig realskola. Skolans föreståndare erhöi 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass.

Stadens bidrag utgår med stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes — åt vilken beredes friplatt vid skolan, och under villkor, att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer.

Birkagårdens folkhögskola.

Stadens bidrag år 1919: 4,500 kr. Tillläggsbidrag för anordnande av kurs för arbetslösa: 2,400 kr.

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna däri, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Sedermera har emellertid Birkagårdens folkhögskola genom att förbinda den egentliga folkhögskolan med en aftonskola, som arbetar med studiecirklar, planmässigt utvidgat sin verksamhet och sökt göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utövandet av sitt yrke bedriva folkhögskolestudier.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av Birkagården och Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Stockholm, vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Skolan består av två avdelningar: förmiddags-skolan och aftonskolan.

Stadens bidrag utgår under villkor att folkhögskolan dels av egna medel eller från enskilt håll anskaffar minst 2,500 kr. för år 1919, dels erhåller statsbidrag, dels utdelar stipendier till ett sammanlagt belopp av 500 kr. för läsår, dels ock ställes under folkskoleledningens inseende.

Efter framställning av folkhögskolans styrelse, beviljade stadsfullmäktige den 28 april 1919 ett ytterligare anslag av 2,400 kr. att användas till anordnande i Birkagårdens folkhögskola av en kurs i allmänbildande ämnen för arbetslösa. Kursen, som skall omfatta högst 100 elever, är avsedd att pågå under sex veckor.

Stockholms norra yrkesskola.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Denna skola är tillkommen på enskilt initiativ för hopsamlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är tvåårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade lärlingar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad med intill en krona för varje söc-kendag de deltaga i skolans arbete. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid Tekniska skolan. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelngatan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1919 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21. Skolan åtnjuter understöd från Johannes församling (2,000 kr.) samt från skrädderiföreningen (1,000 kr.).

Yrkesskolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Skolan började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till Tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och har därefter t. o. m. vårterminen 1913 omfattat tvååriga aftonkurser med i medeltal 40 elever årligen. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Undervisning meddelas numera åt ett hundratal elever årligen.

Bidraget utgår under förutsättning, att yrkesskolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som kan bliva fastställd för stadens egna yrkesskolor, samt i övrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och i annat fall stadens bidrag

bortfaller eller minskas till samma belopp som de på enskild väg anskaffade, att skolans styrelse till Stockholms stads yrkesskolenämnd avger redovisning för skolans medel, samt att nämnden må äga tillsätta en inspektör över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Yrkesskolan erhöi 1918 från enskilda understödsgivare i bidrag 9,065 kr.

Frisörföreningens yrkesskola.

Stadens bidrag år 1919; 1,000 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med uppgift att under fyraåriga kurser utbilda hos Frisörföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen.

Stadens bidrag utgår under villkor, att undervisningen anordnas i huvudsak efter en av Stockholms folkskoledirektion angiven plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcker sig att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för lärlingar även hos mestare, som icke tillhöra Frisörföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på enskild väg anskaffas medel till minst samma belopp som stadens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, Stockholms stads yrkesskolenämnd anser lämplig, varjämte årlig redogörelse för verksamheten skall tillställas nämnden.

De blindas förenings hantverkshem för blinda kvinnor.

Stadens bidrag år 1919: högst 1,000 kr.

Ändamålet med nämnda hantverksskola, som inrättades år 1902, är att i korgmakeri utbilda kvinnliga blinda och sålunda bereda dem möjlighet till bättre utkomst än den, de vanliga kvinnliga handarbetena kunna erbjuda, ävensom att, i den mån det låter sig göra, bereda åtminstone de sämst lottade fast arbetsplatser och ett hem inom skolan.

Bidraget utgår med 75 kr. för varje i skolan intagen elev, tillhörande Stockholms kommun, under villkor att föreningen till drätselnämndens kammarkontor avlämnar redogörelse för skolans verksamhet samt underkastar sig den kontroll, drätselnämndens första afdelning kan anse lämplig.

Skolan åtnjöt år 1918 från De blindas förening 5,800 kr. och från direktionen över blindinstitutet vid Tomtebodan 700 kr.

Fredrika-Bremer-förbundet.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Detta förbund, som stiftades år 1884, har till ändamål »att under kraftig samverkan av erfarna män och kvinnor, inom så vida kretsar av vårt land som möjligt, verka för en sund och lugn utveckling av arbetet för kvinnans

höjande i sedligt och intellektuellt så väl som i socialt och ekonomiskt avseende». Detta mål söker förbundet vinna dels genom sin **förbundsbyrå**, som lämnar upplysningar i alla frågor, som röra kvinnörelsen, såsom utbildnings- och förvärvsmöjligheter för kvinnor m. m. verkställer utredningar ang. arbets- och löneförhållanden etc., dels genom **förmedling av platser** för bildade kvinnor, varjämte förbundet förvaltar stora **donations- och stipendiefonder** samt en **sjukbuss** för lärarinnor, kontorister etc. Förbundet har upprättat en **lanthushållningsskola** för utbildande av lärarinnor, en **fruktodlings- och trädgårdsskola** för kvinnor samt en **kvinnlig högre yrkesskola** i beklädnadsbranschen för utbildande av yrkesskolelärarinnor och arbetsledare. Förbundet utger »Hertha», tidskrift för den svenska kvinnörelsen, och »Hemtrevnad, praktisk tidning för hemmet».

Bidraget utgår till förbundets kvinnliga högre yrkesskola under villkor, att vid skolan beredes två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande i Stockholm mantalsskrivna elever, att skolan skall vara underkastad yrkesskolenämndens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till yrkesskolenämnden.

För sin lanthushållningsskola åtnjuter förbundet årligt statsbidrag å 8,000 kr., dessutom för samma ändamål smärre anslag från en del hushållningssällskap. Statsbidrag utgår även till fruktodlings- och trädgårdsskolan med 3,000 kr. och till tidskriften Hertha med 1,000 kr.

Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

Stadens bidrag år 1919: 8,800 kr.

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbeterskor inom Katarina församling och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och ideellt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete och sång, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, barn- och ungdomsarbete m. m., dels även genom direkt sociala företag, såsom husmodersskola, matlagningskurser etc.

Av anslaget utgår 6,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, omfattande kurser på ett år med undervisning i huslig ekonomi (med matlagning, tvätt m. m.) och sömnad samt bokföring, hälso- och sjukvårdslära, barnavård m. fl. ämnen. I varje kurs mottagas 16 elever, av vilka minst 12 åtnjuta kostnadsfri undervisning; av de övriga kan en kursavgift av högst 50 kr. upptagas. Skolan omfattar dessutom kortare kurser på 4½ till 6 månader

Understödda in-stitutioner. för betalande elever. Vidare äro anvisade högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för fabriksarbeterskor, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan. För båda dessa anslag är föreskrivet det villkor, att Stockholms stads yrkesskolenämnd äger över den avsedda verksamheten utöva den kontroll, nämnden kan finna lämplig. Återstående 800 kr. utgå till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet under villkor, att föreningen årligen avlämnar redogörelse däröver till drätselnämndens första avdelning.

Föreningen anordnar numera även middagsbespisning för industriarbeterskor och andra lägre avlönade kvinnor (>kvinnornas kök», Kocksgatan 24). Varje söckendag serveras middag på två rätter till 250 à 370 personer. Livsmedelsnämnden lämnar en viss rabatt per mål för arbetskor med en viss maximiavlönning efter där-om ingiven ansökan. Bidraget från nämnden under 1918 uppgick till 16,665,75 kr.

»Matlagningskurser för husmödrar.»

Stadens bidrag år 1919: 2,500 kr.

Stockholms lokalavdelning av »Svenska skolkökslärarinnornas förening» tillsatte år 1908 en kommitté för anordnande av matlagningskurser för husmödrar. Denna kommitté anskaffar på enskild väg erforderliga medel och anordnar olika kurser, dels för fullständigt obemedlade en kostnadsfri kurs, dels för mera bemiddlade en kurs, där deltagarna själva få betala ingredienserna, dels slutligen för husmödrar, som ej ha tillfälle genomgå matlagningskurs, demonstrationskurser. Kurserna anordnas i allmänhet i folkskolorna, som kostnadsfritt upplåtas, och hållas om kvällarna.

Bidraget utgår under villkor, att till drätsel-nämndens första avdelning före varje termins början avlämnas plan över kurserna samt, sedan räkenskaper avslutats för året, berättelse över kommitténs verksamhet och räkenskaper.

Verksamheten understöddes dessutom av Patriotiska sällskapet.

Stockholms folkskollärarinnors husmodersskola.

Stadens bidrag år 1919: 3,000 kr.

Skolans ändamål är att bibringa flickor, som utgått från Stockholms folkskolor, praktiska kunskaper i husliga sysslor och därigenom dana dem till dugliga tjänarinnor och husmödrar. Endast fattiga och välartade flickor, som avgått från Stockholms folkskolor med minst 7 klasser, kunna vinna inträde i skolan, som är belägen i Ösno samhälle vid Nynäsbanan.

Kurserna vid skolan omfatta i regel ett år, och årsavgiften är bestämd till 250 kr. Flickorna undervisas i matlagning, tvätt, sömnad, vävnad m. m.

Bidraget utgår under villkor, att skolan skall vara pliktig för året mottaga minst sex elever från Stockholms barnavårdsnämnd emot en avgift icke överstigande 250 kronor för varje och ställas under inspektion av Stockholms stads yrkesskolenämnd.

Sällskapet för folkundervisningens befrämjande.

Stadens bidrag år 1919: 14,000 kr.

Sällskapet, som verkat sedan 1800-talets början, inrättade år 1896 en högre folkskola för flickor, vars numera treåriga kurs är avsedd att förbereda och utbilda lärjungarna för kvinnans praktiska livsuppgifter. Eleverna i första klassen erhålla en övervägande teoretisk undervisning, men i klassens kurs ingår även teckning, handarbete, matlagning, samaritkurs, trädgårdsskötsel m. m. Andra och tredje klasserna utgöra en kvinnlig yrkesskola. Andra klassens kurs avser en mera mångsidig praktisk utbildning i hemsysslor (huslig ekonomi, barnavård, linne- och klädsömnad, tvätt och strykning, tapetserararbeten och bokföring). Tredje klassen är uppdelad i specialkurser för meddelande av en fullständig yrkesutbildning i något av de ovannämnda ämnena, dock skola samtliga elever i denna klass erhålla gemensam undervisning i samhällslära, yrkes- och samhällshygien, sjukvård, litteraturläsning och sång. Skolan kan mottaga 60 à 65 elever, därav 5 frielever i varje klass. Med kommunalt bidrag har på senare tid vid skolan upprättats en särskild yrkes-skoleklass med undervisning i hemsysslor, barnavård och klädsömnad. Hösten 1917 omlades emellertid denna till en fristående husmodersskola med ettårig kurs, omfattande undervisning i matlagning och bakning m. m., tvätt, sömnad och barnavård samt bokföring, hälso- och sjukvårdslära m. fl. ämnen. Skolan är avsedd för 20—24 elever, varav minst 12 frielever.

Av stadens bidrag utgå 11,000 kr. till sällskapets husmodersskola samt högst 3,000 kr. till anordnande av aftonkurser i hemsysslor (med 250 kr. för varje kurs) i huvudsaklig överensstämmelse med den plan, som angives i sällskapets skrivelse till stadsfullmäktige den 26 nov. 1913, allt med villkor, att skolan underkastas den kontroll, Stockholms stads yrkesskolenämnd kan finna lämplig.

Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1919: 7,500 kr.

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla husmodersskolor, avsedda att under

ettårig kurs bibringa eleverna grunderna i matlagning och bakning, tvätt och renhållning, sömnad och lagning, ävensom vård och tillsyn av mindre barn. Skolorna, som äro avsedda för flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs, anordnas så, att det arbete, som inom dem utfäktas, kommer till socialt nyttigt användning, företrädesvis till förmån för fattiga barn. Föreningen äger f. n. tvenne skolor: *Sofia husmodersskola*, Skånegatan 118, inom eget, å stadens tomt uppfört hus, innehållande husmodersskola för 30 elever samt barnkrubba för cirka 40 barn, samt *Maria husmodersskola*, Långholmsgatan 16, med barnkrubba för cirka 30 barn. Skolorna mottaga ett antal matgäster till lunch och middag.

Bidraget utgår under villkor, att föreningen till Stockholms stads yrkesskolenämnd avlämnar plan för undervisningen, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, nämnden kan finna lämplig, samt att föreningen till drätselnämndens första avdelning och yrkesskolenämnden, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte anslag från Sofia (2,000 kr.) och Maria (2,000 kr.) församlingar. Dessutom mottagas barn från fattigvårdsstyrelserna i nämnda församlingar (högst 25 från vardera) till ett pris av 30 öre per barn och dag.

Elsa Philips husmodersskolas kokersskolekurser.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Kurserna avse att tillgodose behovet av yrkes-tränad arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter och hållas en under vår- och en under höstterminen med minst 12 elever i varje kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje kurs under villkor, att under vardera av vår- och höstterminerna 1919 anordnas en sådan kurs på omkring tre månader med avgift av högst 200 kr. för elev och kurs, att yrkesskolenämnden äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, Stockholms stads yrkesskolenämnd bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper årligen lämnas till samma nämnd.

Stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km. från Mölnbo station. Dess uppgift är att till kristlig uppfostran och vård samt utbildning i hushålls sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och

andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis omedelbart efter slutad skolgång. — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro värnlösa och stå i fara att gå under, om de ej omhändertagas.

Bidraget utgår med 400 kronor för varje vid hemmet till medellös, i Stockholm mantalsskriven elev under hela år 1919 upplåten plats under villkor:

att av platserna vid hemmet Stockholms stads fattigvårdsnämnd skall äga att mot en årsavgift av 250 kr. disponera fyra samt Stockholms stads barnavårdsnämnd mot en årsavgift av 250 kr. fem, för vilka platser stadens ovannämnda bidrag minskas till 150 kr. för elev;

att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, Stockholms stads yrkesskolenämnd kan finna lämplig, samt

att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till drätselnämndens kammarkontor.

Föreningen Engelbrekts barnkrubba med barnavårds- och husmodersskola.

Stadens bidrag år 1919: 3,600 kr.

År 1900 tillkom på initiativ av några för saken intresserade personer en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöll krubban lokaler i egen, på stadens tomt uppförd fastighet. År 1914 började vid krubban anordnas kurser i hushålls sysslor och barnavård.

Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningen före höstterminens början till Stockholms stads yrkesskolenämnd avlämnar plan för undervisningen, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, yrkesskolenämnden kan finna lämplig, samt att föreningen till nämnden, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen för rationell hushållning.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behöfliga och användbara förbrukningsartiklar, beförda tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Understödda institutioner.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådfrågningsbyrå, vilken hålles öppen alla dagar såväl på för- som eftermiddagarna. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgöromål och lämnar upplysningar i ransoneringsfrågor m. m. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom spargnurn, koklådor m. m. I värmetekniska frågor samarbetar föreningen med ångpanneföreningens värmekonsulentbyrå. Å rådfrågningsbyrån anordnas 2—3 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering med fritt tillräde för föreningsmedlemmarna. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar avgiftsfria kortare kurser i praktisk och överskådlig bokföring av hushållens inkomster och utgifter samt allt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Årsavgiften för medlemmar är en krona och ständigt ledamotsavgift minst 50 kronor.

Stockholms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1919: 8,000 kr.

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. d:r Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningsskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsenlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Institutet, som står utanför alla politiska och sociala strider och agitationer, söker nå sitt syfte genom föreläsningsskurser, fördelade på varje veckodag september—april. Ett folkbibliotek, numera förvalt av Folkbildningsförbundet (se nedan), jämte läsrum finnes i institutets lokaler Klara norra kyrkogata 8.

Statsanslag för 1919: 2,900 kr.

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorgs-gatan 28, stiftades år 1895 och har ungefär samma syfte som Stockholms arbetarinstitut.

Statsanslag för 1919: 750 kr.

Stockholms arbetareförening.

Stadens bidrag år 1919: 3,000 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åt-

gärder främja arbetarklassens bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende». Den anordnar föreläsningsskurser och samkväm, håller läsrum och bibliotek, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt en pensionsfond för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädning av fattiga barn och utdelar premier för hemsöld. Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningsslokaler.

Föreningen åtnjuter i statsbidrag för 1919 1,200 kr.

Pedagogiska lärokursen.

Stadens bidrag år 1919: 1,500 kr.

Denna kurs, som inrättades år 1890, förestås av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

Arbetarnas bildningsförbunds lokalorganisation i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

I syfte att fylla ett starkt känt behov av att inom arbetarnas egna led skapa en bildningsrörelse, som specialiserade sig på att skola och utbilda arbetaren till en insiktsfull och ansvarsmedveten medborgare, bildades år 1912 »Arbetarnas bildningsförbund» med syfte att bedriva föreläsningss-, studiecirkels- och biblioteksverksamhet inom arbetarnas led.

Nämnda organisation, som utgör en sammanslutning av folkliga, politiska, kooperativa och kulturella riksförbund inom den svenska arbetarrörelsen, har till ändamål att organisera biblioteks- och föreningsverksamheten inom arbetarvärlden, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningsskurser.

Bildningsförbundets lokalorganisation i Stockholm är en sammanslutning, som är ansluten till riksförbundet, och åligger denna lokalorganisation att i och för bedrivande av studiecirkels-, biblioteks- och föreläsningssverksamhet samla alla arbetarorganisationer i Stockholm, vilkas huvudorganisationer äro anslutna till Arbetarnas bildningsförbunds riksförbund.

Lokalorganisationen i Stockholm, som består av fackföreningar, ungdomsklubbar och Verdandiloger, har närvarande inalles 45 till antalet, har uppställt följande uppgifter för sin verksamhet:

- 1) delaktighet i Birkagårdens folkhögskola,
- 2) ordnande av studiecirkelverksamheten,
- 3) förmedling av museibesök,
- 4) föreläsningssverksamhet,

- 5) skötsel av studiecirkelnas centralbibliotek,
- 6) handhavande av Birkagårdens folkhögskolas stipendiefond.

Stadens bidrag utgår med 1,000 kronor för år 1919, att användas huvudsakligen till museibesöksverksamhetens utvidgning och bibliotekets administration, ävensom en mindre del av det samma till anställande av sakkunnig person att övervaka och leda studiecirkelnas verksamhet, under villkor dels att folkskoledirektionen äger rätt utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över organisationens verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoledirektionen.

Rörande Birkagårdens folkhögskola se sid. 268.

Brännkyrka föreläsningssförening.

Stadens bidrag år 1919: 500 kr.

Bidraget utgår för år 1919 under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsanslag för nämnda år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövande av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, drätselnämndens första avdelning kan finna lämplig.

Statsanslag för 1919: 325 kr.

Botkyrka föreläsningssförening.

Stadens bidrag år 1919: 200 kr.

Bidraget utgår, efter särskild prövning av drätselnämndens andra avdelning, under villkor, att vid Norsborg under året anordnas minst en kurs i svenska språket och räkning, om sammanlagt minst 48 undervisningstimmar, samt föreläsningar eller aftonunderhållningar till det antal, avdelningen bestämmer, samt att föreningen i avseende på sin nämnda verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad den kontroll, drätselnämndens andra avdelning kan finna lämplig. Om föreningen ej erhåller statsanslag eller detta sättes under 400 kr., bortfaller stadens bidrag eller minskas till hälften av statsanslaget.

Statsanslag för 1919: 300 kr.

Bromma föreläsningssförening.

Stadens bidrag år 1919: 500 kr.

Stadens bidrag utgår under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsbidrag för nämnda år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, drätselnämndens första avdelning kan finna lämplig.

Statsanslag för 1919: 300 kr.

Folkbildningsförbundet.

Stadens bidrag år 1919: 28,500 kr.; dessutom för år 1919 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 5,500 kr.

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903, arbetar på trenne byrår under gemensam överstyrelse, nämligen: 1) *bokförmiddlingsbyrån*, som tillhandagår folkbibliotek med förmedling vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla till folkbiblioteksrörelsen hörande frågor och uthyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningssbyrån*, som förmedlar föreläsningar, uthyr ljusbilder etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblioteken* i Stockholm. Förbundet har självst upprättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Katarina, Maria) samt övertagit förvaltningen av Arbetarinstitutets bibliotek. Antalet boklån uppgick 1918 till 126,900. Förbundets expedition är belägen Norrlandsgatan 17.

I statsbidrag åtnjuter Folkbildningsförbundet för år 1919 16,800 kr., varav 4,000 kr. till föreläsningssbyrån, 10,000 kr. till bokförmiddlingsbyrån och 2,800 kr. till vandringsbibliotek.

Stockholms arbetarbiblioteks-förbund.

Stadens bidrag år 1919: 20,000 kr.

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att upprätta och ytterligare utvidga för huvudstadens arbetare avsett arbetarbibliotek med läsrum», och 1892 öppnades biblioteket med 400 band vid Svartmangatan, därifrån biblioteket 1897 flyttades till Normalm, samtidigt med att en avdelning öppnades på Söder. Biblioteket har bildats genom sammanslagning av föreningars bokförråd samt genom gåvor och inköp. De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1918 års slut 155 med över 30,000 medlemmar) äga biblioteket, som förvaltas av en styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd uppgår nu till 35,000 band, fördelade på centralbiblioteket, Barnhusgatan 14, södra biblioteket, Bangårdsgatan 4, samt ett mindre filialbibliotek vid Liljeholmen. Centralbiblioteket är öppet oktober—maj vardagar 12—2 e. m. samt 6—9 e. m., söndagar 11 f. m.—2 e. m.; södra biblioteket oktober—maj vardagar 5—9 e. m., söndagar 11 f. m.—2 e. m. Under juni—september hållas biblioteken öppna endast vardagar: centralbiblioteket 12—2 samt 6—8 e. m. och södra biblioteket 5—8 e. m. Antalet hemlån uppgick under år 1918 till 123,452.

Stadens bidrag utgår under villkor, att utlåningsstationerna inrättas inom staden.

Vasastadens folkhem.

(F. d. Adolf Fredriks folkhem.)

Folkhemmet, som i sin lokal Norrtullsgatan 37 hållit läs- och skrivrum samt bibliotek och härför

Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.

**Understödda in-
stitutioner.** Åtnjutit bidrag från staden, avslutade sin verksamhet den 11 nov. 1918, varvid bokbeståndet fördelades mellan Matteus' och Gustav Vasa föreläsningssamlingar.

Stockholms läsesalong.

Stadens bidrag år 1919: 3,000 kr.

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda personer »Läsesalong för damer», som några år senare blev tillgänglig även för män. År 1884 inflyttade läsesalongen i Beridarebansgatan 25. F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den hålles tillgänglig vardagar 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Där erbjudes tillfälle till läsning på stället av en rikhaltig samling in- och utländska tidningar och tidskrifter ävensom hemlän ur en boksamling av cirka 40,000 band. De besökandes antal uppgick under 1918 till 26,942 personer. Bidraget utgår till hyra och anskaffande av in- och utländska tidningar och tidskrifter under förbehåll av den kontroll, drätselnämndens första avdelning kan finna skäligt bestämma.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som hittills utsett bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. majt fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket under inseende av läroverksstyrelsen och skolöverstyrelsen, vilka tillsammans utse bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu omkring 40,000 band, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och antalet boklån år 1918 uppgick till 15,050. Biblioteket, som är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället, är beläget Eriksbergsgatan 8 A (Whitlockska skolan) och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar 11,30—12,30 samt 6,30—8,30 e. m.

Biblioteket plägar erhålla statsanslag (för 1918 7,100 kr.) samt anslag från Stockholms lärarsällskap (1918 100 kr.).

Svenska skolmuseet.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alljämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel och genom upplysningsverksamhet på hithörande

område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som vid högre allmänna läroverk och högre flickskolor.

Museet har sedan åtskilliga år tillbakä anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel i lokaler, som förhyrts i Whitlockska samskolans hus, Eriksbergsgatan 8 A. Utställningen hålles tillgänglig för allmänheten å vissa bestämda tider året om med undantag för en kortare tid på sommaren. Under de senare åren har vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skioptikon- och kinematografiska föreläsningar.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoleledningen äger rätt att utöva den kontroll över verksamheten, ledningen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoleledningen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten (för år 1919 6,000 kr.) samt av Sveriges allmänna folkskollärareförening.

Stockholms barn- och ungdoms- bibliotek.

Stadens bidrag år 1919: 4,000 kr.

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fil. dr Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar 2,30—8 e. m., söndagar 1—4 e. m. När Stockholms kommunala biblioteksväsen ordnats, skall enligt stadgarna biblioteket som gåva överlämnas till staden.

Bidraget utgår för år 1919 med 2,000 kr. till inköp av lämplig litteratur och med 2,000 kr. till bidrag till kostnaderna för avlöningar och för lokalhyra, allt under villkor, att biblioteket till drätselnämndens kammarkontor avlämnar redogörelse över sin verksamhet samt underkastar sig den kontroll, drätselnämndens första avdelning finner skäligt bestämma, ävensom att biblioteket, därest dess verksamhet skulle upphöra, innan ett stadsbibliotek kommit till stånd, även då skall till staden överlämnas.

Bromma folkbibliotek.

Stadens bidrag år 1919: 400 kr.

Rörande bibliotekets organisation och förhållanden i övrigt se sid. 314.

Bidraget utgår efter särskild prövning och medgivande av drätselnämndens första avdelning.

Dövstumföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende

dövstumma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga.

För anordnande av lärokurser och föreläsningar har föreningen år 1918 från staten och från första dövstumdistriktets skolstyrelse erhållit inalles 300 kr.

Värme- och läsestugor.

Stadens bidrag år 1919: 3,500 kr.

Detta ansåg disponeras av styrelsen för asylerna och har hittills utgått till goodtemplarnas värmestuga vid Olovsgränd. Ifrågasvarande lägenhet disponeras emellertid numera för annat ändamål och fattigvårdsnämnden har ännu ej lyckats skaffa ny lokal för värmestugan.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1919: högst 10,000 kr.

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikaftnar, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Bidraget utgår för anordnande under arbetsåret 1918—1919 av dels minst två folkkonserter med blandad kör och flygelackompanjemang i Immanuelskyrkan eller annan lämplig lokal med stort utrymme, dels minst 34 musikaftnar i Folkets Hus A-sal, under villkor: att biljettpriset icke sättes högre än 50 öre vid konserter och 35 öre vid musikaftnar, och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda.

Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1919: 30,000 kr.

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913 kompletterade stadgar till ändamål att ge konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag.

Bidraget, som avser verksamhetsåret 1918—19 utbetalas med 12,000 kr. vid 1919 års början och med 18,000 kr. efter värterminens slut och sedan räkenskaper för det gångna arbetsåret avslutats, under i övrigt följande villkor:

a) att föreningens verksamhet bedrivs efter i huvudsak samma plan och till minst samma omfattning som under verksamhetsåret 1917—1918;

b) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, drätselnämndens första avdelning kan finna lämplig;

c) att föreningen till drätselnämndens första avdelning avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämplig arbetsår;

d) att biljettpriset icke må sättas högre än: vid söndagskonsert: 535 platser à 50 öre, 300 platser à 1 kr., 200 platser à 1,50 kr. och 700 platser à 2 kr. samt vid vardagskonsert: 535 platser à 1 kr., 300 platser à 1,50 kr., 200 platser à 2,50 kr. och 700 platser à 3,50 kr.; samt

e) att förutnämnda biljettpris nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högstskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvideras samtidigt minst femtio biljetter för varje högstskola, skola, regemente eller korporation.

Skansen.

Stadens bidrag år 1919: 30,000 kr.

Bidraget utgår för år 1919 under villkor:

1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över Nordiska museets förvaltning insändes till drätselnämndens första avdelning; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoledirektion årligen 1,750 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade barn inom folkskolans högre klasser; 4) att Skansen på rekvisition av rektorer vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 september, att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välartade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdes-

**Understödda in-
stitutioner.** avgift av högst 15 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder åga tillträde mot en sammanlagd avgift av 50 öre.

Anstalter för socialt arbete.

Centralförbundet för socialt arbete.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöto sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »*Centralförbundet för socialt arbete*». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade *sociala upplysningsbyrån*, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 4,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom föreläsningsverksamhet, utgivande av publikationer, verkställande av utredningar och undersökningar, utbildningskurser för praktiskt socialt arbete, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc. Till förbundets upplysningsverksamhet hör också *sociala utställningen*, som öppnades i april 1906 och erbjuder rikhaltiga uppgifter om åtgärder på det sociala arbetsområdet, åskådliggjorda med grafiska tabeller, fotografier, ritningar m. m.

Biblioteket och utställningen, Lästmakaregatan 6, äro öppna alla vardagar 12—4, upplysningsbyrån vardagar 1—3 samt utställningen efter anmälan ären tisdagar och fredagar 6—8,30 e. m.

Stadens anslag utgår med 500 kr. till det av förbundet upprättade biblioteket, 500 kr. till föreläsningar och 1,000 kr. till den sociala utställningen.

Nationalföreningen mot emigrationen.

Stadens bidrag år 1919: 500 kr.

Denna förening, som bildades år 1907, avser en hela landet omfattande sammanslutning för ett organiserat arbete till utvandringens förebyggande, ett syfte som föreningen söker vinna genom upplysning och praktiskt ekonomiska åtgärder. Genom föredrag, småskrifter och broschyrserier samt en kvartalspublikation »*Hem i*

Sverige» söker föreningen sprida såväl verklig insikt om amerikanska förhållanden som kännedom om förvärvsmöjligheter i hemlandet. I så gott som landets samtliga län ha upprättats »upplysnings- och förmedlingsbyråer» (f. n. 20 till antalet) och i Stockholm en centralbyrå. Byråerna hava till uppgift att följa läget på arbetsmarknaden, anvisa arbetstillfällen och till salu varande jordbruk, biträda med formaliteterna vid jordförvärfv och anskaffande av egnahemsån samt hemvändande emigranternas medborgarrätts- och värnpliktsförhållanden. Byråerna äro tillika organ för den på föreningens initiativ tillkomna statens jordförmedling. För underlättande av jordförvärfv hava bildats egnahemsbolag. Material till belysning ur olika synpunkter av modern svensk småbyggnadskonst har sammanförts till en permanent egnahemsutställning i Stockholm.

Stadens bidrag utgår under villkor, att högsta klassen vid huvudstadens samtliga folkskolor en gång om året må äga utan avgift besöka egnahemsutställningen, samt att föreningen till drätsel-nämndens första avdelning avlämnar revisionsberättelse och årsredogörelse för sin verksamhet.

Föreningen åtnjuter dessutom anslag av staten, landsting, hushållningssällskap och enskilda stiftelser.

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Föreningen har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän, varjämte föreningen utger en publikation »*Arbetarskyddet*». Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söckendagar (utom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar kl. 5—8 och söndagar kl. 1—3.

Föreningen åtnjuter statsbidrag med 4,000 kr.

Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholförägn. Detta sker bl. a. genom anordnande av dels mera populära, för alla tillgängliga kurser (intill år 1919 inalles 87), dels pedagogiska kurser i alkohollära med samhälls-

kunskap för lärare vid seminarier, läroverk och folkskolor etc. Vidare utgives en tidskrift *Tirfing*, undervisningsmateriel och litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (Centralförbundet för socialt arbete — jfr ovan — föreningarna för arbetarskydd och för tuberkulosens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholfrågan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande. Från staten åtnjuter centralförbundet följande bidrag: för förbundets allmänna verksamhet 10,000 kr., för de pedagogiska lärokurserna sammanlagt 56,000 kr., för tidskriften 1,500 kr. samt tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel, representation vid internationella utställningar etc.

Från landsting och kommuner erhålles anslag till deltagare i de pedagogiska lärokurserna (cirka 8,000 kr.), till de populärvetenskapliga veckokurserna m. m.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunnelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna kl. 10—5 alla dagar samt 7—9 e. m. tisdagar och torsdagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

Nykterhetsföreningar.

Stadens hyresbidrag år 1919: högst 6,500 kr.

Bidraget utgår för år 1919 under samma villkor, som stadsfullmäktige den 21 december 1904 beslutat för år 1905, eller: 1) bidrag från detta anslag kan sökas av sådan nykterhetsorganisation eller självständig förening, som a) uteslutande arbetar för nykterhetens främjande, b) verkat i Stockholm minst tre år och c) har ett sammanlagt medlemsantal av minst 100; 2) bidrag utgår med högst tredjedelen av det hyresbelopp, sökanden genom kontrakt styrker sig erlagga för sammanträdeslokaler, efter avdrag av sökanden tillkommande hyresinkomster av samma lokaler; 3) drätselnämndens första avdelning fördelar anslaget mellan de till bidrag berättigade organisationerna eller föreningarna. Där loger eller avdelningar av större organisation hava gemensam styrelse för Stockholm, tillkommer det denna styrelse att hos avdelningen begära och utbekomma det på organisationen belöpande bidraget och i enlighet med i mom. 2) angivna grunder detsamma mellan underlydande loger eller avdelningar fördela.

Restauranger, där rusdrycker ej Understöddas i-institutioner.

Då på grund av utfärdade restriktioner och tidsförhållandena i övrigt den förutvarande skillnaden i ekonomiskt hänseende mellan nykterhetsrestaurangerna och andra serveringsställen alltmör utplånats, har det årliga hyresbidrag, som hittills av stadens medel under vissa villkor utgått till ifrågavarande restauranger, från och med år 1919 indragits.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Stadens hyresbidrag år 1919: 2,000 kr.

För att i någon mån motverka inneboendesystemet och bereda billig och hemtrevlig bostad åt ensamtstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljéer o. s. v. bildades 1898 Föreningen Hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 26, vilket tvenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79, som hösten 1910 flyttades till Katarinabangatan 33 B, och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B. Föreningen bereder nu bostad åt 110 personer. Arbeterskorna betala i dessa hem en hyra av 8—12,50 kr. i månaden för delat möblerat rum med linne och sängkläder, läkarvård och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. För ensamt rum är priset 13—21 kr. För värme betalas dessutom 2,50—4 kr. i mån. under tiden okt.—april. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och symaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna och andra arbeterskor samt bereder såväl dem som utom hemmen boende arbeterskor tillfälle till billig inackordering, 10,50 kr. i veckan, i ett sommarhem (fr. o. m. 1911 beläget vid Lövberga å Värmdö).

Bidraget utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag nyinrättade hemmet med minst 30 platser, och att drätselnämndens första avdelning äger över föreningens verksamhet utöva den kontroll, avdelningen kan finna lämplig.

Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lungsjuka arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av 11), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att innebo

Understödda in-stitutioner. hos andra. Dessutom har hemmet av stadens understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts för deras understödstagare, medan dessa väntat på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster som regel icke äro fullt arbetsföra, ha hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhålles möblerad bostad, värme och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Förutom från staden erhåller hemmet bidrag från Svenska nationalföreningen mot tuberkulos samt från enskilda.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1919: 68,500 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); sedan dess hava upprättats i allt 21 sådana stugor (den sista i Bromma församling), nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i skolåldern (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgör nu omkring 2,600 årligen. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i sin helhet bildad centralkommitté. Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av räkenskaperna.

Av anslaget har fattigvårdsnämnden genom centralkommittén tilldelat: Katarina arbetsstugor 7,000 kr., Sofia arbetsstuga 4,000 kr., Adolf Fredriks 4,500 kr., Johannes norra 4,000 kr., Matteus 6,000 kr., Ostermalms 3,150 kr., Engelbrekts 3,000 kr., Kungsholms östra 4,000 kr., Kungsholms västra 2,900 kr., Jakobs och Johannes 3,000 kr., Maria östra 3,000 kr., Maria västra 3,200 kr., Klara 1,500 kr., Nikolai 1,650 kr., Johannes nya 3,200 kr., Stockholms arbetarehems arbetsstuga 1,200 kr., Värtans 3,500 kr., Gustav Vasa 2,700 kr., Djurgårdens 1,500 kr., Liljeholmens 3,500 kr. och Bromma 2,000 kr. Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd av en del av Stockholms församlingar samt — för utsändande av feriebarn — från »Barnens dag».

Fröken Alma Hedins lek- och arbetsskola i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Prästgårdsgatan 48.

Stadens bidrag år 1919: 1,250 kr.

Skolan, som började sin verksamhet hösten 1908 i stiftelsens Wilhelm Govenii minne året

förut färdiga första bostadshus, mottager endast barn från i huset bosatta familjer. Av dessa barn, inalles c:a 100, sysselsätas ungefär 80, vart och ett omkring 6 timmar pr vecka, de mindre barnen om förmiddagarna i kindergarten, de äldre om eftermiddagarna, gossarna med slöjd, flickorna med sömnad.

Fru A. M. Hallströms arbetsstuga i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Hälsingegatan 14 & 16.

Stadens bidrag år 1919: 1,500 kr.

Arbetsstugan, som började sin verksamhet i oktober 1912, är avsedd endast för barnen i bostadshuset ifråga och verkar efter ungefär samma program som ovan nämnda skola.

Doktorinnan Therese Guldbrands arbetsstuga i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Nybrogatan 55.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Arbetsstugan, som började sin verksamhet hösten 1917, är avsedd endast för barnen inom bostadshuset i fråga och arbetar efter ungefär samma plan som de två ovannämnda.

Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1919: 6,700 kr.

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börd för den mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks-händelse eller andra orsaker råkat i tillfällig fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Sitt mål söker föreningen vinna genom beredande av tillfällen till arbetsförtjänst och utdelande — efter noggrann undersökning — av bidrag. Föreningens verksamhet utövas, under ledning av en centralkommitté som överstyrelse, genom särskilda skyddsföreningar i de olika församlingarna. I tio av huvudstadens församlingar finnas dessutom under vederbörande skyddsförening sorterande arbetsföreningar.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag utgår till arbetsföreningarnas verksamhet.

Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1919: 4,000 kr.

Föreningen Skyddsvärnet bildades år 1910 och ställs i förbindelse med Svenska fattigvårdsförbundet. Föreningens ändamål är »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda rädd-

ningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anordnande av platsförmiddling, anställande av förundersökningär i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt räddningsarbete bland alkoholister, därvid samarbete äger rum med fängvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat dels ett inackorderingshem, dels en skrivbyrå.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till drätselnämndens första avelning avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

För år 1919 har föreningen av staten beviljats ett understöd av 12,000 kr.

Stockholms stadsmissions arbetshem.

Stadens bidrag år 1919: 1,500 kr.

I detta hem, som inrättades år 1888, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggning och dylikt. Företräde gives frigivna fångar. Jämte viss kontant avlöning erhålles åt hemmet kost, logi och underkläder. Hemmet mottager, i mån av arbetsstillgång, även arbetslösa, som bo utom hemmet, och som då, om de så önska, erhålla kost åt hemmet. Högst 42 män kunna samtidigt vara boende åt hemmet.

Stadens bidrag utgår under villkor, att åt hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt fattigvårdsnämnden bestämmer.

Hemmet åtnjuter även understöd av fängvårdsstyrelsen.

Centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier.

Stadens bidrag år 1919: 10,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.

Styrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av representer för de tolv olika lokalföreningarna och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp, anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.) och några andra mindre fonder samt gåvor.

Hjälpklassernas skyddsförening.

Stadens bidrag år 1919: 2,800 kr.

Hjälpklassernas skyddsförening, som bildats i ändamål att vårda sig om lärjungarna i Stock-

holms folkskolors hjälpklasser (se sid. 155), arrangerar av lantegendomsnämnden frälselägenheten Lillsjönäs i Bromma socken och har där inrättat en arbetskoloni för vissa av hjälpklassernas lärjungar. Understödet utgår till hyra för detta skyddshem — 2,800 kr. — under villkor, att föreningens verksamhet ställes under av Stockholms folkskoledirektion anordnad inspektion samt att föreningen vid det avsedda hemmet till kostnadsfri undervisning och vård under den tid, stadens anslag avser, mottager minst sju barn, som av direktionen utses.

Föreningen åtnjuter dessutom anslag av vissa församlingar (av 10 församlingar inalles 2,000 kr.) Detta anslag utgår emellertid endast till av föreningen anordnade skollovskolonier.

Tidningen De blindas veckoblad.

Stadens bidrag år 1919: 500 kr.

Denna tidning, som utgivits från år 1894, tryckes med upphöjd stil, den s. k. Brailleska punktskriften. Tidningen åtnjuter understöd av staten, av samtliga landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, samt lämnas gratis till alla läskunniga blinda inom de anslagsbeviljande områdena, som önska erhålla den.

Röda korsets kvinnokommitté.

Stadens bidrag år 1919: 600 kr.

Anslaget utgår till frivilligt arbete för röda korset vid stadens folkskolor. De förfärdigade sjukvårdsplaggen få användas bl. a. för skollovskolonier. Rödakorsarbete är nu infört i Engelbrekts, Johannes, Kungsholmens, Katarina norra samt Maria folkskolor.

Sjukvårdsanstalter.

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens bidrag år 1919: högst 26,400 kr.

Stadens bidrag till Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn samt till medicinsk och kirurgisk poliklinik därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplätas för medel-lösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplätas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden må insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämna nämnden meddelande om beläggningen.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens bidrag år 1919: högst 25,000 kr.

Anslaget utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor.

Understödda in-stitutioner.

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1919: 38,855 kr.

Stadens bidrag till Serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till Diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 5,800 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Kungsgatan (Karolinska institutets poliklinik): 6,255 kr. (däruv tilläggsanslag 2,080 kr.).

Stadens bidrag till Vanförestaltens i Stockholm poliklinik: 1,500 kr. (se vidare sid. 282).

Stadens bidrag till Tandläkarinstitutets poliklinik: 1,500 kr.

Dessutom underhåller staden fullständig polikliniken å Södermalm (vid Folkungagatan) och fr. o. m. år 1919 polikliniken å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 91).

Klinik för talrubbingar vid Stockholms folkskolor.

Stadens bidrag år 1919: 3,500 kr.

För att söka lindra och bota talrubbingar hos barnen vid Stockholms folkskolor öppnades värtimeren 1914 på enskilt initiativ en klinik å Norrmalm, till vilken sedermera upplåtits lokal inom Klara folkskola. Höstterminen 1917 utvidgades kliniken med en filial för södra stadsdelarna, vilken erhöi lokal i Katarina norra folkskola.

Behandlingen vid kliniken pågår under lästterminerna kl. 1,15—2,15, vid kliniken å Norrmalm måndagar, onsdagar och fredagar samt vid filialen å Södermalm övriga vardagar.

Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1919: 10,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolede, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (4,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (3,000 kr.) och »Föreningen för sjukvård i Brännkyrka församling» (3,000 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med kontanta belopp, dels genom avlydande av föreningarnas sjuksköterskor. »Föreningen för sjukvård i fattiga hem», med verksamhetsområde i Johannes, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar, åtnjuter understöd av Johannes församling med 700 kr. årligen.

Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Stadens bidrag år 1919: 6,500 kr.

Föreningens ändamål är att utöva dispen-särverksamhet för psykiskt sjuka samt att

hjälpå på sjukhusen vårdade sinnessjuka att tillvarataga deras ekonomiska och juridiska intressen. — Sekreterarens adress är: Långbro sjukhus, Älvsjö.

Anslaget utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

Anstalter för fattigvård och barnavård, skyddshem etc.

Föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.).

Registerbyrån för understöd och pensioner; Storkyrkobrinken 11, St.; rt. 154 39; st. 74 81.

Stadens bidrag år 1919: till uppehållande av registerbyrån 6,000 kr.

Registerbyrån, som öppnades den 1 juli 1911 i av F. V. O. upplåten lokal, har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och till föreningen anslutna understödsföreningar gemensamt register över pensionärer och understödstagare.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret, den s. k. liggaren, samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hölles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade.

Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraftträdande införas i registret uppgifter över pensions- och understödstagare samt förmedlas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder. Särskilt register har upplagts över genom stat och kommun lämnade understöd åt mobiliserades familjer.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1914 utgivna andra upplagan av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade».

Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer.

Stadens bidrag år 1919: till huvudbyrån i Stockholm 8,000 kr.; till byrån i Brännkyrka 1,000 kr.

Byråerna ha till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om, att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmåna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte ha byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 167.)

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i kommunalhuset, Liljeholmen.

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1919: 4,750 kr.

Av bidraget utgår 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gålön i Österhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 90 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till över ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningens upprättad folkskola och selsättas för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För de flesta erlägges till inrättningen en årsavgift av 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

Sällskapet »De gamlas vänner».

Stadens bidrag år 1919: 1,485 kr.

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade

eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 92 pensionärer, dels halvpensionärer dels betalande helpensionärer och dels fripen pensionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för upplåtelse av marken vid Enskede.

Föreningen för skyddshemsarbete.

Stadens bidrag (av tillfällig art) år 1919: 200 kr.

Föreningens ändamål är att genom anordnande av instruktionskurser och skyddshemsmöten samt översättning från främmande språk och spridning av lämplig litteratur skapa en väl utbildad skyddshemspersonal för bekämpande av den tilltagande ungdomsbrottsligheten.

Stadens bidrag utgår för anordnande av instruktionskurser och skyddshemsmöten, med skyldighet för föreningen att bereda vederbörande skyddshemspersonal tillfälle att besöka dessa möten.

Diakonissanstaltens skyddshem och barnhem.

Stadens bidrag år 1919: 3,810 kr.

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserwerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor dugliga för sjukvårds- och främst fattigvårdsarbete i församlingarna. Vid Ersta har anstalten under åren grundat sjukhus, sjukhem, ålderdomshem för uttjänade diakonissor, en hushållsskola för utbildning av tjänarinnor samt ett barnhem, till vilket staden bidrager med 1,310 kr. Anstaltens skyddshem (stadens bidrag: 2,500 kr.) har flyttats ut till landet (till egendomen Sjötorp i Huddinge socken); vid skyddshemmet intagas unga flickor, vilkas hem och omständigheter ingiva farhågor, eller som redan börjat på lastens bana.

Hemmet »Fristad».

Stadens bidrag år 1919: högst 3,500 kr.

Vid detta hem, som står under Diakonissanstaltens överinseende, mottagas unga »fallna» kvinnor (i allmänhet ej över 25 år) för att fostras till dugliga samhällsmedlemmar. Hemmet, som är beläget i Bromsten, har plats för 42 kvinnor.

Stadens bidrag utgår med 350 kr. för varje Stockholms kommun tillhörande där intagen kvinna, dock ej över 3,500 kr.

Hemmet åtnjuter dessutom anslag från fängvårdsstyrelsen.

Under-Elsa Borgs skyddshem och barnhem. stödda

Stadens bidrag år 1919: 5,500 kr.

**in-
stitu-
tioner.**

För att söka avhjälpa den skriande nöden i trakterna av Vita bergen beslöt några kristligt sinnade personer där anlägga efter mönster från London ett s. k. bibelkvinnohem, som, inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet har denna anstalt med dess filial, det s. k. missionshemmet, ett *skyddshem* samt fyra *barnhem*. Skyddshemmet, Värmdögatan 53, som har plats för 20 personer, mottager utan avgift yngre, sedligt förkomna kvinnor, som behöva hjälp och vård. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Bondegatan 66, barnhemmen nr 2 och 4 vid Edesta, adr. Mölnbo, och barnhemmet »Alphyddan» invid Mölnbo station, alla i Vårdinge socken, Mölnbo. Hemmen hava 16 platser vardera. Barnen skola vid intagning vara 2—10 år och få stanna till 17 å 18 år, merendels utan avgift.

Hemmet för ensamställda mödrar.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

Hemmet, som öppnades år 1912 och är beläget Schéelegatan 8, har till uppgift att för mödrar, som genom sitt arbete måste försörja sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla barnet hos sig under goda hygieniska och etiska villkor. Plats finnes för 9 mödrar. Avgiften utgör 10,50 kr. i veckan.

Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkomna kvinnor, som självmant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet kan sättas till ett år. Kvinnorna sysselsätts med sömnad, vävnad, trikåstickning m. m.

Frälsningsarméns räddningshem, Ingemarsgatan 9.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Hemmet har plats för 20 personer och arbetar efter samma grunder som hemmet vid Grevturegatan (se ovan).

Vita bandets upptagningshem, Karlbergsvägen 42.

Stadens bidrag år 1919: högst 2,000 kr.

Hemmet, som har plats för 8 personer, upprättades år 1908 och mottager tillfälligt kvinnor, som behöva skydd och hjälp. De stanna i regel

ej mer än några veckor, under vilken tid de söka arbete eller inkomma å räddningshem. Hemmet står i förbindelse med tvångsarbetsanstalten i Norrköping och de olika räddningshemmen samt åtnjuter understöd av fångvårdsstyrelsen.

Bidraget utgår med beräkning efter 1 kr. per underhållsdag, dock högst 2,000 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, däri få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och ett kvinnligt biträde samt för dem, som äga eller kunna antagas äga hemortsrätt utom Stockholm.

Nattasylen för kvinnor.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Asylen, som har 16—20 platser, är belägen Artillerigatan 11 och mottager hemlösa kvinnor mot en avgift av 25 öre per natt. Asylen hålles öppen under tiden 1 sept.—1 juni. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Föreningen Barnavärn.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Anstalten, som är belägen i eget hus, å av staden upplåten tomt vid Ingemarsgatan nr 12, mottager på eftermiddagarna 30 gossar, som få middag och aftonmaltid samt slöjd- undervisning avgiftsfritt. Under sommaren förskaffas gossarna ett par månaders lantvistelse, och efter slutad skolgång anvisas dem så vitt möjligt platser. Föreningen åtnjuter dessutom anslag från ett flertal församlingar.

S:t Stefans barnavärn.

Stadens bidrag år 1919: 600 kr.

Anstalten, med plats för 20 barn, är belägen Frejgatan 31 och omhändertager tillfälligt (i främsta rummet inom norra delen av Johannes församling kring S:t Stefans kapell) ur fattiga familjer barn, som sakna vård och tillsyn i sina hem — då föräldrarna äro ute på arbete — för att låta dem komma under kristligt inflytande och bibringa dem håg för nyttigt arbete. Föreningen åtnjuter dessutom anslag ur Danellii fond, å 5,000 kr., samt den av Johannes församlings kyrkoråd förvaltade fonden »Hovpredikant Wissnells minne», 4,010 kr.

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

(Jfr sid. 280.)

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål »att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningens

arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »*Vanförestalten i Stockholm*», som inrymmer i en modern byggnad i föreningens fastigheter Grevtregatan 59–61. Den samtidigt utvidgade anstalten omfattar poliklinik, sjukavdelning, arbetsskola (med intill 3- till 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen två gånger i veckan, avgiftsfritt. Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för 110 elever, av vilka 89 kunna erhålla bostad i elevhemmet. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett *skol- och uppfostringshem* å Lidingön, avsett dels för vanföra barn i skoldåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

Föreningen Margaretahemmet.

Stadens bidrag år 1919: 9,000 kr.

Föreningen bildades år 1892 för vård av fallandesjuka, sinnesslöa barn. Vårdanstalten, som är belägen vid Knivsta, kan mottaga 60 barn.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

Anslaget utgår till föreningens *barnsjukhem*, som är beläget i Stadshagen och har plats för 24 fattiga barn.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo.

Stadens bidrag år 1919: 2,500 kr.

Hemmet, beläget invid Sundbyberg, har plats för 25 mödrar med barn samt för 15 blivande mödrar. Mödrarna få stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa ammas, men kunna, om de så önska, lämna detsamma förr. De intagna, som icke erlägga någon avgift, utföra inom hemmet förekommande göromål samt deltaga i förfärdigande av arbeten, avsedda till försäljning.

Tomta barnhem.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

Detta hem, som är upprättat av Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsavdelning, har till ändamål att tillfälligt omhändertaga sådana barn, som visa sig vara i behov av vård. Hemmet, som sedan 1916 är beläget i kv. Alfhem i Djursholm, kan mottaga högst 15 barn.

Stiftelsen Småbarnshem, förenad med Svenska fattigvårdsförbundet.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Denna stiftelse har upprättat tvänne småbarnshem, ett i Djursholm och ett i Stockholm, Brännkyrkagatan 114. Hemmet vid Auravägen i Djursholm mottager kvinnor med späda barn, som de själva amma (helst förstföderskor). Sedan modern efter amningstidens slut lämnat hemmet, får barnet stanna, tills det uppnått två års ålder, mot en mindre, månatlig fosterlön, som erlägges av modern. Plats finnes för 14 mödrar och 28 barn. Vid hemmet lämnas undervisning i matlagning av utbildad skolkökslärarinna. Mödrarna utföra inom hemmet förekommande arbete, amma och sköta sitt eget samt vårda dessutom ett annat barn. Fattigvårdsnämnden disponerar 5 av hemmets platser och erlägger härför 2,50 kr. för barn och dag.

Hemmet vid Brännkyrkagatan, som uppförts å staden tillhörig tomt och öppnades år 1911, har plats för 6 mödrar och 12 barn.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till hemmet i Djursholm och med 2,000 kr. till hemmet i Stockholm.

Mjölkdroppen.

Stadens bidrag år 1919: 50,000 kr.

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Normalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för Brännkyrka församling (fr. 1914).

Stadens bidrag är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hittills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn. Understödet får

**Understödda
institutions-
tioner.**

Understödda institutioner. beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregången undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdroppe.

Stadens bidrag år 1919: 1,000 kr.

Mjölkdroppen, belägen St Paulsgatan 37, har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förkomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgår till en med anstalten förenad »moders- och spädbarnsklinik». Dessutom har föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

Maria spädbarnskrubba¹⁾.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Maria spädbarnskrubba, Brännkyrkagatan 102, mottager mot en dagavgift av 25 öre barn under två år till lämplig vård under dagen, då deras mödrar äro tvungna att arbeta utom hemmet. Krubban har plats för 8 barn.

Till den i samband med spädbarnskrubban stående Maria västra barnkrubba utgår dessutom anslag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

Brännkyrka barnkrubbor¹⁾.

Stadens bidrag år 1919: 1,800 kr.

Barnkrubborna, som äro belägna i Tellusborg och Enske, började sin verksamhet år 1917 och hava plats för 80 barn.

Bromma barnkrubba¹⁾.

Stadens bidrag år 1919: 1,500 kr.

Barukrubban, som är belägen i Bällsta villastad, började sin verksamhet år 1918 och har plats för 15 barn.

¹⁾ Utom dessa barnkrubbor, som erhålla anslag direkt från fattigvårdsnämnden, understödjas även en del andra barnkrubbor genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser; så är förhållandet med Adolf Fredriks barnkrubba, Bromma församlings barnkrubba, Brännkyrka barnkrubba, Engelbrekts barnkrubba, Gustav Vasa spädbarnskrubba, Johannes barnkrubba, Surbrunnsgatan 32, Johannes nya barnkrubba, Frejgatan 31, Katarina församlings barnkrubba

Frälsningsarméns barnhärbarge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag år 1919: 900 kr.

Barnhärbargets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 1—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 25 barn. Avgiften utgör 10 kr. för månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Föreningen Barnavårdsskolan.

Stadens bidrag år 1919: 1,200 kr.

Föreningen har upprättat en barnavårdsskola i egendomen Grevturegatan 44, vilken samtidigt mottager 5 å 6 elever från folkskolan till 9 veckors undervisning i barnavård.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1919: 90 kr.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätselförvaltnings till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året.

Idrottsföreningar m. m.

Sveriges centralförening för idrottens främjande.

Stadens bidrag år 1919: 18,000 kr.

Av anslaget äro 10,000 kr. beviljade som ordinarie bidrag till arrende och skötsel av Östermalms idrottsplats och 8,000 kr. såsom tillfälligt bidrag för år 1919 till underhåll av densamma. Bidragen utgå under förutsättning, att skolungdomen från såväl allmänna

och spädbarnskrubba, Kapellgränd 9, Katarina församlings västra barnkrubba och spädbarnskrubba, Blekingegatan 22, Kungsholms östra barnkrubba, Matteus barnkrubba och spädbarnskrubba samt Oscars skyddsförenings barnkrubba.

Bidragen utgå efter beräkningsgrund av 25 öre per barn och dag intill ett visst antal barn för varje krubba, utom till Oscars skyddsförenings barnkrubba, vilken i stället för kontant bidrag erhåller matportioner.

läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hella dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels och under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m. samt, att om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skoungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1918—1919 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingars samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Hammarby idrottsförening.

Stadens bidrag år 1919: 5,000 kr.

Anslaget är beviljat till underhåll och vård av Hammarby idrottsplats och utgår under följande villkor:

a) skoungdom från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Brännkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga söckendagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skoungdomen skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintliga byggnader för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinna, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttages.

Upprätthållande av skridskobanor.

Stadens bidrag år 1919: högst 12,000 kr.

Anslaget fördelas av drätselnämndens första avdelning enligt vissa av densamma i statförslaget för år 1912 uppgjorda grunder.

Skytteföreningar.

Stadens bidrag år 1919: 12,500 kr.

Till underhåll av skjutbanor m. m. utgår bidrag dels till Stockholms skarpskytteförening, Kungsholms skyttegille, Östermalms skytteförening, Stockholms amatörförenings skytteavdelning, Akademiska idrottsföreningen, Katarina, Södermalms—Liljeholmens skytteföreningar, Skoungdomens i Stockholm skytteförening och Centralskytteföreningen i Stockholm samt till Stockholms skytteförbund som bidrag till anordnande av övning och tävlan i figur- och fältskjutning, dels till Långbrodals, Skrubba—Tyresö, Södertörns villastads och Bromma—Sundbybergs skytteföreningar samt till Stockholms läns skytteförbund som bidrag till anordnande av övning och tävlan i figur- och fältskjutning.

Bidrag utgår till de särskilda föreningar, för vilka anslag i stat upptages, med 1,25 kr. för varje sådan förening tillhörande skytt, som under övningar lossat 50 protokollsförda skott och sålunda gjort sig berättigad till statsunderstöd, samt till Stockholms och Stockholms läns skytteförbund med 35 öre för varje så kvalificerad skytt. För bidragen, som utbetalas till de respektive skytteförbunden och av dessa tillställas respektive skytteföreningar, gäller för övrigt såsom villkor, att redogörelse för deras användning skall årligen avlämnas till stadsfullmäktige.

Stockholms allmänna (förut »Kulturella ungdomsrörelsens») gymnastikavdelningar.

Stadens bidrag år 1919: 20,000 kr.

Denna organisation strävar att göra den Lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Bidraget utgår med 2,000 kr. till anställande av expeditionsföreståndare och med 18,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under vår- och höstterminerna 1919 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 25 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 8 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 17 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till drätselnämndens första avdelning avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Kristliga föreningen av unge män.

Stadens bidrag år 1919: 2,000 kr.

Bidraget utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

Understödda institutioner.

Und- stödda intitu- tioner.

Stockholms stads folkbad.

Stadens anslag år 1919: 170,000 kr.

Sedan de större badbolagen i Stockholm hos stadsfullmäktige anhållit om nedsatt vattenavgift såsom nödvändig för rörelsens vidare bedrivande, beslöt stadsfullmäktige den 18 mars 1918 på förslag av sin badhusskommitté (se sid. 222) att genom överenskommelse med enskilda badbolag medverka till anordnande under år 1918 av billighetsbad under benämning »*Stockholms stads folkbad*». Den 3 mars 1919 hava stadsfullmäktige fattat beslut ang. anordnande, under delvis ändrade villkor, av folkbad även under år 1919.

Enligt nu gällande bestämmelser tillhandahållas folkbad vid de badinrättningar, med vilka avtal träffats, under år 1919 utan tvål till ett pris av en krona per karbad och 60 öre per badstuba och simbassångbad med varmastuga, vid varje badinrättning till ett antal av minst 10 % av hela antalet under året serverade bad, dock lägst till ett visst för varje inrättning bestämt antal.

Staden debiterar för allt för badrörelsen under år 1919 förbrukat vattenledningsvatten 20 öre per km. Stadens bidrag i övrigt utgår för varje serverat folkbad samt olika belopp alltefter dels antalet under året serverade sådana bad, dels dettas förhållande till hela badantalet samt dessutom för varje sådant folkbad såsom ersättning för kostnadsökningen för bränsle med ett belopp, som beräknas efter socialstyrelsens prisindex för »bränsle och lyse.»

För bidraget gälla i övrigt av stadsfullmäktige vid samma tillfälle antagna villkor och bestämmelser.

Sjukkassor.

Stadens bidrag (till förvaltningskostnader) år 1919: 95,000 kr.

Extra bidrag för år 1919: 90,000 kr.

Det förstnämnda bidraget utgår för i Stockholm mantalsskrivna medlemmar av registrerade sjukkassor, vilka erhållit statsbidrag för det år, för vilket kommunalt bidrag begäres, enligt följande grunder:

A) för sjukkassa med 15 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under år 1918 kassan utbetalat kontant sjukhjälp med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande, att bidrag för året till sjukkassa icke understiger 30 öre eller överstiger 1,20 kr., beräknat för varje i Stockholm i januari 1918 mantalsskriven medlem;

B) för fortsättningskassa dels i förhållande till det antal avgiftspliktiga, i Stockholm man-

talsskrivna medlemmar, kassan under år 1918 städse haft, med 25 öre för varje medlem, dels också med 35 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken kassan under år 1918 till i Stockholm under januari månad samma år mantalsskrivna medlemmar utbetalat sjukhjälp med minst 90 öre för dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock att kassans sammanlagda bidrag av staden må uppgå till högst en krona för varje i Stockholm år 1918 mantalsskriven medlem av kassan;

beträffande såväl sjukkassa som fortsättningskassa med iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de föreskrifter och villkor, som upptagas under A) i kungl. kungörelse av den 4 juli 1910 angående statsbidrag till sjukkassor.

Stadsfullmäktige beslöt den 13 jan. 1919 att för år 1919 lämna extra kommunalt bidrag till i huvudstaden verkande registrerade sjukkassor för beredande av ökad sjukhjälp åt kassornas i Stockholm i januari 1919 mantalsskrivna medlemmar, enligt följande grunder:

1) att extra kommunalt bidrag utgår under de förbehåll och iuskränkningar, som nedan angivas, med 20 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under år 1919 av kassan utbetalats kontant sjukhjälp med minst 90 öre, dock att för medlem, som tillhör även annan registrerad sjukkassa, bidraget utgår med allernäst 10 öre per dag;

2) att bidraget icke utgår för dagar, för vilka sjukhjälp utgått med mer än 4 kronor;

3) att bidraget utgår från och med sjunde dagen efter den, från vilken sjukhjälpen börjat utgå från kassan, men i fråga om sjukhjälp från fortsättningskassa från sjukhjälpens början;

4) att bidrag icke må uppbäras för sjukdom, för vilken föreligger rätt till ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916;

5) att det skall åligga sjukkassa att efter hand, i den mån sjukhjälp förfaller till betalning, till den understödsberättigade förskottsvis utbetala bidraget, vilket kassan efter därom gjord ansökning må äga av staden återbekomma i samband med utbetalande av kassan eljest tillkommande kommunalt bidrag för år 1920; samt

6) att de i kungl. maj:ts nädiga kungörelse av den 31 maj 1918 givna föreskrifter och villkor i fråga om extra statsbidrag för år 1918 i övrigt i tillämpliga delar må iakttagas.

Änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

Stadens bidrag år 1919: 40,545 kr.

Därav bidrag till kassan för femårsperioden 1918—1922 39,045 kr. (Se vidare sid. 331.)

Tillägg, angående ersättningar för underhåll och vård m. m. vid diverse anstalter.

Hälso- och sjukvård.

Serafimerlasarettet	kr. 226,000: —
Diakonissanstalten	» 63,000: —
Sjukvård åt späda barn	» 9,000: —
Medellösas vård å lungsots- och skrofulossanatorier samt å Radiumhemmet (utöver jubileumsfondens avkastning, för år 1919 beräknad till 16,000 kr.)	» 82,900: —
Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter	kr. 27,500: —
Sjukvårdsersättningar till främmande kommuner	» 300: —
Till barnmorskor för fattigförlösningar i hemmen	» 8,000: —

Hospitalsavgifter	» 80,000: —	Understödda institutioner.
Sjukvårdsersättningar (för sinessjuka) till främmande kommuner	» 4,000: —	
	Kr. 500,700: —	

Fattigvård.

Inlösen av fattiga barn å Allmänna barnhuset	kr. 20,000: —
Ersättning till fattigvårdssamhällen utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga tillhörande Stockholms kommun . .	» 35,000: —
Fattigas försändande till deras hemorter	» 6,000: —
	Kr. 61,000: —
Inalles	kr. 561,700: —

